

T.C.
MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI

MEGEP

(MESLEKİ EĞİTİM VE ÖĞRETİM SİSTEMİNİN
GÜÇLENDİRİLMESİ PROJESİ)

ÇOCUK GELİŞİMİ VE EĞİTİMİ

PSİKOMOTOR GELİŞİM

ANKARA 2007

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından geliştirilen modüller;

- Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 02.06.2006 tarih ve 269 sayılı Kararı ile onaylanan, Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında kademeli olarak yaygınlaştırılan 42 alan ve 192 dala ait çerçeve öğretim programlarında amaçlanan mesleki yeterlikleri kazandırmaya yönelik geliştirilmiş öğretim materyalleridir (Ders Notlarıdır).
- Modüller, bireylere mesleki yeterlik kazandırmak ve bireysel öğrenmeye rehberlik etmek amacıyla öğrenme materyali olarak hazırlanmış, denenmek ve geliştirilmek üzere Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında uygulanmaya başlanmıştır.
- Modüller teknolojik gelişmelere paralel olarak, amaçlanan yeterliği kazandırmak koşulu ile eğitim öğretim sırasında geliştirilebilir ve yapılması önerilen değişiklikler Bakanlıkta ilgili birime bildirilir.
- Örgün ve yaygın eğitim kurumları, işletmeler ve kendi kendine mesleki yeterlik kazanmak isteyen bireyler modüllere internet üzerinden ulaşılabilirler.
- Basılmış modüller, eğitim kurumlarında öğrencilere ücretsiz olarak dağıtılır.
- Modüller hiçbir şekilde ticari amaçla kullanılamaz ve ücret karşılığında satılamaz.

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	ii
GİRİŞ.....	1
ÖĞRENME FAALİYETİ-1	3
1. PSİKOMOTOR GELİŞİM	3
1.1. Tanımı ve Önemi	3
1.2. Psikomotor Yetenekler.....	5
1.2.1. Dikkat.....	5
1.2.2. Kuvvet.....	6
1.2.3. Denge	6
1.2.4. Tepki Hızı.....	6
1.2.5. Eş güdüm (Koordinasyon).....	7
1.2.6. Esneklik.....	7
1.3. 0-12 Yaş Çocuklarında Psikomotor Gelişim Aşamaları	8
1.3.1. Refleksif Hareketler Dönemi (0 – 1 Yaş).....	9
1.3.2. İlkel Hareketler Dönemi (1 – 2 Yaş).....	13
1.3.3. Temel Hareketler Dönemi (2-6 Yaş)FAALİYETİ- 1	14
1.3.4. Sporla İlgili Hareketler Dönemi :(7-12 Yaş).....	17
1.4. Psikomotor Gelişiminde Bireysel Farklılıklar ve Önemi.....	18
1.5. Psikomotor Gelişimin Diğer Gelişim Alanlarıyla İlişkisi.....	18
UYGULAMA FAALİYETİ.....	20
PERFORMANS DEĞERLENDİRME.....	22
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	23
ÖĞRENME FAALİYETİ-2	25
2. PSİKOMOTOR GELİŞİME UYGUN ETKİNLİKLER.....	25
2.1. Psikomotor Gelişime Uygun Etkinlikler	25
2.2. Psikomotor Gelişime Uygun Araç-Gereçler	28
2.3. Psikomotor Gelişime Uygun Etkinlik Planlanma.....	29
UYGULAMA FAALİYETİ.....	38
PERFORMANS DEĞERLENDİRME.....	40
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	41
MODÜL DEĞERLENDİRME	43
CEVAP ANAHTARLARI	47
ÖNERİLEN KAYNAKLAR	49
KAYNAKLAR	50

AÇIKLAMALAR

KOD	141EO0003
ALAN	Çocuk Gelişimi ve Eğitimi
DAL/MESLEK	Erken Çocuklukta Öğretmen Yardımcısı-Özel Eğitimde Öğretmen Yardımcısı
MODÜLÜN ADI	Psikomotor Gelişim
MODÜLÜN TANIMI	Çocukların, psikomotor gelişim özelliklerini tanıtan ve bu yaş grubu çocukların psikomotor gelişim özelliklerine uygun etkinlik seçmeyi ve araç-gereç hazırlamayı içeren öğrenme materyalidir.
SÜRE	40\16
ÖN KOŞUL	Bireyin gelişimi modülünü tamamlamış olmak
YETERLİK	Psikomotor gelişime uygun etkinlik hazırlamak
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç Uygun ortam sağlandığında bireyin psikomotor gelişim özelliklerine uygun etkinlik hazırlayabileceksiniz. Amaçlar 1. Uygun ortam sağlandığında bireyin psikomotor gelişim özelliklerine uygun etkinlik seçebileceksiniz. 2. Uygun ortam sağlandığında bireyin psikomotor gelişim özelliklerine uygun araç-gereç hazırlayabileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Ortam: Sınıf, Erken Çocukluk Eğitim Kurumları, Özel eğitim Kurumları, Rehberlik Araştırma Merkezleri, Özel ve Kamu kurum ve kuruluşlarında bulunan eğitim odaları... Donanım: Kaynak kitaplar, bilgisayar, projeksiyon, fotoğraflar, afiş, broşür, dergiler, uyarıcı pano, tepegöz, asetat, fotoğraflar, CD, VCD, bilgisayar donanımları, VCD, DVD, televizyon, projeksiyon.
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Modülde yer alan her bir öğrenme faaliyetinden sonra verilen ölçme araçlarıyla kazandığımız bilgileri, ölçerek kendinizi değerlendirebileceksiniz. Öğretmen tarafından, modül sonunda kazandığımız bilgi ve becerileri değerlendirmek amacıyla çeşitli ölçme araçları uygulanacaktır.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

Çocuk gelişimi ve eğitiminde erken çocukluk eğitimi ve özel eğitim önemli bir yer tutar. Çocuğu ve gelişimini bilmek, insanı tanımak olarak nitelendirilebilir. Yaşamın ilk yıllarında başlayan gelişim, çocuğun ileriki yaşlardaki yaşantısını büyük ölçüde etkileyecek bir süreçtir. İlk yıllar, çocuk gelişiminin hızlı olduğu kritik yıllardır. Bu erken gelişim yıllarında temeli atılan gelişimlerden biri de psikomotor gelişimidir.

Yetişkinler; sabah uyandıkları andan itibaren uyandıklarında kollarını kaldırarak gerinirler, yataktan çıkarlar, banyoya yürürler, musluğu çevirerek açarlar, sabunu alırlar, ellerini yüzlerini yıkarlar, kurulanırlar, giyinirler, saçlarını tararlar, mutfak dolabını açarak bir şeyler alırlar, dolabı kapatırlar, ekmeğe bir şeyler sürerler, ayakkabılarını giyerler, ayakkabıların bağlarını bağlarlar, ceketlerinin düğmelerini iliklerler... ve gün boyu daha pek çok motor hareket yaparlar. Bu motor beceriler, yetişkinler için sıradan ve kolay hareketler olmasına rağmen çocukların bu becerileri kazanmaları için zamana gereksinimleri vardır. Psikomotor gelişim, yaşam boyu devam eden bir süreçtir. Çocukların psikomotor becerileri kazanırken yetişkinler tarafından desteklenmesi gerekir.

Bu modülde, çocukların psikomotor gelişim özelliklerini öğrenerek, çocukların bu alandaki gelişimlerine etkili olarak yardım edebileceksiniz. Psikomotor gelişimle ilgili verilen örnek etkinlik ve araç-gereç rehberliğinde siz de uygun etkinlik seçmek, yaratıcılığınızı kullanarak özgün araç-gereç hazırlayabilmek için yeni bilgi ve beceriler kazanacaksınız.

ÖĞRENME FAALİYETİ - 1

AMAÇ

Öğrenme faaliyetinde kazandırılacak bilgi ve beceriler doğrultusunda uygun ortam sağlandığında, bireyin psikomotor gelişim özelliklerine uygun etkinlik seçebileceksiniz.

ARAŞTIRMA

Psikomotor gelişimin tanımı ve önemi, psikomotor yetenekler, psikomotor gelişim aşamaları, psikomotor gelişimde bireysel farklılıklar, psikomotor gelişimin diğer alanlarla ilişkisi konularına ilişkin bilgileri; konuyla ilgili kaynaklardan, internetten araştırarak ve bunlara uygun etkinlikleri gözlemleyerek edindiğiniz bilgileri rapor hâline getirip sınıfta panoda sergileyerek ve sunarak arkadaşlarınızla paylaşabilirsiniz.

1. PSİKOMOTOR GELİŞİM

1.1. Tanımı ve Önemi

Çocuk organizmasının en önemli özelliklerinden birisi de sürekli büyüme, gelişim süreci içinde olmasıdır. Bu süreç içerisinde çocuğun gelişimi görünen ve görünmeyen büyüme ile gelişmeyi de kapsar.

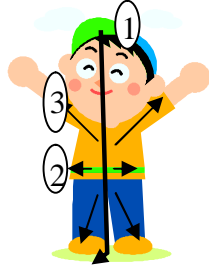
Motor kelimesi anlam olarak '**hareket**'i ifade eder. Dünyaya gelen her birey, daha anne karnında iken fiziksel olarak gelişmeye başlar. Dünyaya geldiğinde de bu gelişim hızlanarak devam eder. Önceleri refleks olan bu hareketlerin bazıları, refleks olarak ömür boyu devam ederken, bazıları da zamanla organların bilinçli olarak kullanılması ile motor becerilere dönüşür. Nefes alıp vermek ya da göz kırpmak ömür boyu bireyin istemi dışında da olsa devam eden refleksif hareketlerdir. Oysa tek ayak üzerinde sekmek ya da kâğıt kesmek, organların kullanımının bilinçli olması ile yapılan eylemlerdir ve 'psikomotor gelişim' içinde değerlendirilirler.

Psikomotor gelişim, yaşam boyu devam eden 'motor' becerilerde ortaya çıkan davranışların kontrol altına alınması sürecidir. Söz konusu olan davranışlar; duyu organları, zihin ve kasların birlikte çalışması ile ortaya çıkar. Bir anlamda bu davranışların kontrol altına alınmasını sağlayan süreç, 'psikomotor gelişim'i ifade eder.

Psikomotor gelişim, fiziksel büyüme ve merkezi sinir sisteminin gelişimine paralel olarak organizmanın isteme bağlı hareketlilik kazanması olarak tanımlanır.

Motor gelişim farklı değişikliklere uğrasa da bireyin tüm yaşamı boyunca devam eden bir süreçtir. Motor gelişim, düzenli bir sıra izler.

Motor Gelişim ;

1. Baştan→Ayağa
2. İçten→ Dışa
3. Büyük kaslardan→ Küçük kaslara

Resim 1: Baştan ayağa ve merkezden dışa doğru bir gelişim söz konusudur.

Ve iki genel alanda incelemek mümkündür:

- Ø Büyük kas motor becerileri (Bedeni kullanma)
- Ø Küçük kas motor becerileri (El ve ayağı kullanma)

Büyük kas motor becerileri, aynı zamanda ‘kaba motor beceriler’ veya ‘geniş kasların kullanılması’ diye de anılmaktadır. Emekleme, ayakta durma, yürüme, koşma, salınım, dönme, yuvarlanma, zıplama, denge gibi hareketler üzerideki kontrolü anlatmak için kullanılmaktadır.

Küçük kas motor gelişimi ise; aynı zamanda ‘ince devinimsel beceriler’ olarak da adlandırılabilir. Eli ve ayağı kullanma becerileri ile nesne becerilerini kapsar. Tutma, kavrama, yazma, yırtma, çizme, yapıştırma, kesme gibi beceriler örnek olarak gösterilebilir.

İnsanın gelişimi, sürekli olmakla birlikte bu sürekliliğin hızı her yaşta aynı değildir. Örneğin döllenmeden doğuma kadar olan evrede çok hızlı bir büyüme süreci yaşanır. Her gelişim evresi, diğer evrelerden farklı bir hızda gelişir ve insanın değişik yaşlarını kapsar.

Çocuk için yaptığı her motor hareket, sözsüz iletişim anlamındadır. Motor davranışlar yolu ile dış dünya ile iletişim kurar. Kazandığı her yeni beceri ile de kendi dünyasının genişlemesine ve yeni deneyler yapmasına yardımcı olur.

Fiziksel gelişim, psikomotor gelişim ile paralel gitmektedir ve birbirinden ayrı düşünülemez. Bir çocuğun çevresini tanıması ve çevresini yönetme becerisine kavuşma sürecinde ‘motor gelişimi’ son derece önemlidir. Bu süreçte, çocuğun bağımsızlığını tanınmasında ve yönetmesindeki rolü de göz ardı edilmemelidir. Bunun yanı sıra çevresine uyum sağlaması ve sosyal faaliyetlerde varlık göstermesi için de ‘psikomotor’ gelişim iyi anlaşılmalıdır. Psikomotor gelişimin sağlıklı olması, fiziksel gelişiminin yanı sıra zihinsel, duygusal ve sosyal gelişimlerine de önemli katkı sağlar.

1.2. Psikomotor Yetenekler

Psikomotor davranışların geliştirilmesi, tüm yaşam boyu sürer. Bu nedenle yüksek öğretime devam eden öğrenciler, devam etmeyen akranlarına göre daha çok yeni beceri kazanma ve daha önce kazandıkları becerileri geliştirme olanaklarına sahiptirler. Psikomotor beceriler, bir işin yapılması sırasında kullanılan bilinçli zihinsel etkinliğin yönlendirdiği koordineli kas etkinlikleridir. Örneğin el yazısı yazma, daktilo yazma, piyano çalma birer psikomotor beceridir. Motor yetenek, vücudun bir ya da birden fazla organının katıldığı kas hareketi ya da işlemdir. Psikomotor öğrenme, çocuğun doğumundan sonra psikomotor yeteneklerin gelişmesine bağlı kalarak ve yaşı ilerledikçe hızlanarak devam eder. Çocuk doğduğu anda hareket edebilecek ve bazı psikomotor davranışları yapabilecek durumdadır. Hatta ana rahmindeyken bile bazı hareketler yaptığı, dış etkilere karşı bazı yalın tepkiler gösterdiği bilinmektedir. Buna bakarak eğitimciler, eğitim-öğretimin doğumdan önce başladığını söylerler. Doğumdan sonra psikomotor yetenekler hızla gelişir. Psikomotor öğrenme, bu yeteneklerin gelişmesine bağlıdır.

Bu psikomotor yetenekler şunlardır: Dikkat, kuvvet, denge, tepki hızı, eş güdüm ve esneklik.

1.2.1. Dikkat

Dikkat, kelime anlamı ile ‘duygularla düşünceyi, bir olay ve bir nesne üzerinde toplama’ olarak tanımlanır.

Çocuk; çoğunlukla ilk yıllardan itibaren çevresini tanıma, keşfetme duygusu içindedir. Çevresinde gördüğü, dokunduğu hissettiği her şeyi algılar. Bebek, önceleri tanıdık kişi ya da eşyayı gözü ile takip eder; sese tepki verir. Annesini tanır, dikkatle izler. Annesi yanından ayrılınca ağlar. Sonraları objeyi eli ile tutar, duyu organları ile tanır, algılar ve tanımlar. 9. aydan itibaren ise nesneye dikkatini yoğunlaştırabilir. Hızla çevreyi keşfetme isteği dikkatini kısaltsa da bu dikkat eksikliği, farklı ilgi alanlarına yönelmesi ile toparlanacak dikkat yoğunluğunu sağlayacaktır. 2-3 yaşlarında, duran topa tekme atabilir. 3-4 yaşlarda 3 tekerlekli bisiklete binebilir, makasla kesebilir. 4-5 yaşlarda düz çizgi üzerinde yürüyebilir, 6 yaşına geldiğinde ise topa sopa ile vurabilecek ve tek ayak üzerinde 10 saniye durabilecek dikkat olgunluğuna erişecektir. Ayrıca erken çocukluk döneminde, “okuma yazmaya hazırlık çalışmaları” gibi etkinlikler küçük kas motor gelişiminde kullanacağı birçok psikomotor öğrenme, bir olayın veya işin devamlı ve **yoğun** bir şekilde dikkatli olarak izlenmesini gerektirir.

Çocuklara “dikkat edin” yerine “dikkatle bakın” demeyi tercih edin.

Uvarılmadan çok model almak önemlidir.

1.2.2. Kuvvet

Bütün psikomotor davranışların öğrenilmesi bir kuvvet gerektirir. Koşma, atlama, tırmanma, yürüme hatta bir parmağın kıpırdatılması bile kuvvet ister. Bütün vücudun genel bir kuvvetinin olması gerektiği gibi; gövdenin kol ve bacakların elin ve parmakların öğrenilecek psikomotor davranışları yapabilecek kuvvete sahip olması gerekir. **Kuvvet**; bir direnci yenebilme, karşı koyabilme becerisi olarak da tanımlanabilir. Motor davranışlarda kas ve sinir sisteminin gelişmesi önemli bir yer tutar. Kemiklerde ve iç organlardaki büyüme doğrultusunda kaslar, merkezi sinir sisteminin direktifleri ile istenilen davranışı yapar. Çocuklarda kas kuvvetinin yoğunlaşması yaşa, cinsiyete, olgunlaşma düzeyine, daha önceki fiziksel etkinlik aşamalarına ve bedensel ölçülere bağlıdır.

Resim 2 : Kuvvet

Güce karşı koyabilmek ya da direnci yenebilmek için vücudunu etkin kullanan çocuk; yürüme, koşma, sıçrama, topa vurma, fırlatma gibi hareketleri kuvvetle ilişkili olarak gerçekleştirir. Motor davranışın türüne göre de kuvvet, değişiklik gösterir. 4-5 yaşlarından itibaren el arabası itebilir, halat çekme etkinliklerine katılabilir, kutu ve blok gibi eşyaları kaldırabilir, bunları bir yerden bir yere taşıyabilir.

1.2.3. Denge

Denge, belli bir yerde bir hareketi veya pozisyonu sürdürme durumunu devam ettirme olarak tanımlanabilir. İlk önemli denge biçimleri, oturma ve ayakta durabilmedir. Çocuklarda motor becerilerde denge, daima önemli bir güdü olacaktır. Vücut kısımlarını, vücudun ağırlık merkezine göre etkili olarak kullanmayı öğrenecektir. Denge; yürüme, koşma ve atlama becerilerinin kazanılmasında da çok önemli bir faktördür.

Çocuk ileriki yıllarda dengesinin gelişimi ile iki tekerlekli araçların, tekerlekli patenin kullanılması gibi pek çok aktiviteye katılabilecektir. Yapılan araştırmalara göre çocuk iki yaşından önce denge becerisi kazanamamaktadır. Üç yaş civarında tek ayağının üzerinde 3-4 saniye durabilmekte, dört yaşından sonra ise dairesel bir çizginin üzerinde yürüme becerisi kazanabilmektedir.

Denge yeteneğinin geliştirilebilmesi için psikomotor etkinliklerde denge ile ilgili çalışmalara ağırlık verilmelidir.

1.2.4. Tepki Hızı

İnsanların duyu organlarını harekete geçiren ve insanda bir tepkiye yol açan iç ve dış durum değişikliğine **uyarıcı**; dışarıdan ya da içeriden gelen uyarıcılara karşı organizmanın gösterdiği davranış **teпки** olarak tanımlanır.

‘Harekete hazır olma’ şeklinde ifade edilebilecek olan tepki hızı için vücudun, dışarıdan aldığı uyarıcılara karşı tepki göstermeye hazır olması gereklidir; Yani vücudun etkilere karşı tepki göstermeye hazır olması gereklidir, bir etki-tepki sürecidir. Etki ile bu etkiye yapılan tepkinin arasında geçen zaman, reaksiyon zamanıdır. Reaksiyon zamanı ne kadar kısa olursa psikomotor öğrenme de o kadar hızlı olur. Psikomotor öğrenmede genel olarak bütün vücudun tepkiye hazır olması gereklidir. Özellikle kolların, bacakların ve elin tepki yapabilecek olgunluğa ulaşması gerekir.

Psikomotor davranışların, kendine özgü bir yapılış hızı vardır. Bir davranışın gerektiğinden az hızda veya çok hızda yapılması hâlinde organizma tehlikeye girebilir. Örneğin bir makinenin çalışmasını öğrenecek bir öğrencinin gereken hızda hareket edememesi onun kolunun veya hayatının tehlikeye girmesine sebep olabilir. Psikomotor öğrenmede özellikle kolun ve parmakların gereken hızı kazanması çok önemlidir.

1.2.5. Eş güdüm (Koordinasyon)

Eş güdüm (koordinasyon), belli bir amaca ulaşmak için; bilinçli motor hareketlerin devamlılığı, ahenkli ve uyumlu çalışması olarak tanımlanabilir.

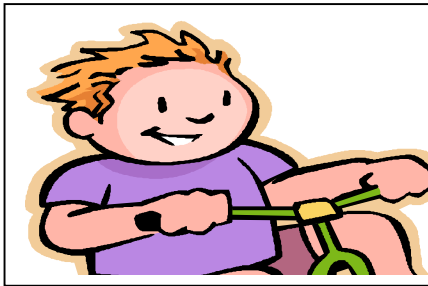
Psikomotor öğrenmenin pek çoğu birden fazla organların çalışmasını gerektirir. En yalın bir davranışta bile göz, el, kol veya ayak, gövde ile ayağın veya iki elin bir düzen içinde çalışması oldukça zordur. Öğrenilecek davranışları yapacak organları arasında yeterli koordinasyonu kuramıyorsa çocuk, o davranışı öğrenemez. Bu nedenle organlar arasındaki yeterli koordinasyonun gelişimi, bedensel olgunluğa ve alıştırmalara bağlıdır. Organlar arasındaki eş güdümün artması, bedensel olgunluk arttıkça ve etkinlikle ilgili alıştırmalar çoğaldıkça sağlanacaktır. Örneğin 5-6 yaşlarında yapılan ve basit bir etkinlik gibi gözlenen sanatsal etkinliklerde gözün, parmakların, elin, bileğin ve gövdenin eş güdüm içerisinde çalışması organlar arasındaki koordinasyonun arttığını gösterir.

Resim 3 : Koordinasyon

1.2.6. Esneklik

Vücudun gerektiği zaman öne, yana, geriye ve istenen yönler eğilmesi; yani esnek olması gereklidir. Gövdenin, bacakların yeterli esnekliğe sahip olmadığı zamanlarda

psikomotor davranışları öğrenmek mümkün değildir. Özellikle ilk çocukluk döneminde kemikler kırıkdaksı yapıda olduklarından vücut daha da esnektir. Kemikler geliştikçe vücut esnekliği azalır. Esneklik 5-8 yaşlarda sabit kalır. Özellikle 12-13 yaşlarda doruk noktaya ulaşır. Cinsiyet esneklikte önemlidir. Kız çocuklar, erkek çocuklara oranla daha esnektir.

Resim 4 : Bisiklete binmek, tüm psikomotor yeteneklerin gözle görüldüğü bir etkinliktir.

Psikomotor yetenekler, bütünlük hâlinde bulunur. Çocuk, doğduğu zaman bu psikomotor yetenekleri ancak kendi gelişimi oranında yapabilir. Bu nedenle ancak kendine özgü bazı becerileri yapabilecektir.

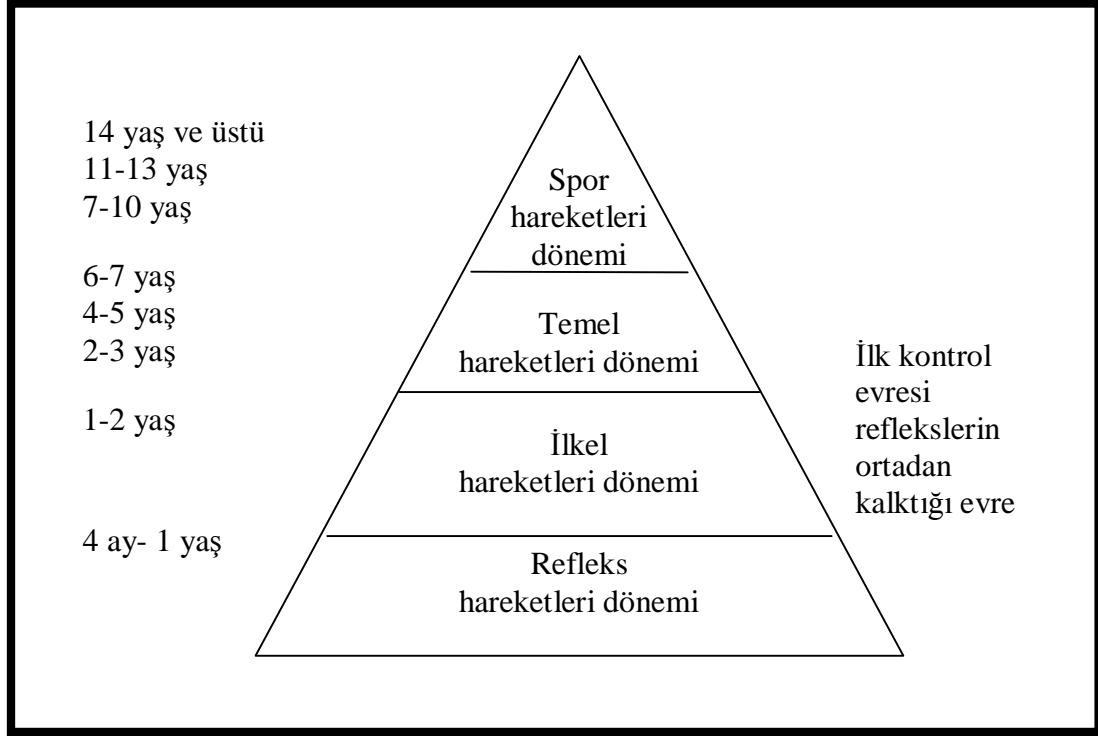
Öğrenciye Etkinlik: Burada Herkes Öğretmen

Öğrencilere psikomotor gelişim ve psikomotor yetenekler konularını gözden geçirme, onlar hakkında soru çıkarma, değerlendirme yapma ve öğretme fırsatları verir. Öğrencilere küçük kart ya da kâğıtlar dağıtılır. Öğrencilerden konuyu gözden geçirerek, o konuda sorulmasını istedikleri soruyu ya da tartışılmasını istedikleri noktayı karta yazmaları istenir. Kartlar toplanarak ve karıştırılarak yeniden dağıtılır. Öğrencilerin kendilerine gelen karttaki soruyu ya da tartışma konusunu araştırıp ne söyleyeceklerini saptamaları istenir. Soruların ve yanıtların sınıfa sunumu yapılır. Sunumlar üzerinde tartışılır.

1.3. 0-12 Yaş Çocuklarında Psikomotor Gelişim Aşamaları

Psikomotor gelişim sürecinde içten ve dıştan gelen süreçlerin etkileşiminin sonucu olarak basit reflekslerle başlayan baş, boyun ve gövde kaslarının kontrolü aşamalar şeklinde gelişir. Benzer şekilde motor becerilerin temeli olan oturma, emekleme, yürüme, koşma, atlama, tırmanma gibi büyük kas motor etkinlikleri ve uzanma, tutma, bırakma, fırlatma gibi elin yönetimi ile ilgili küçük kas motor etkinlikleri de aşamalar hâlinde gelişir.

Gallahue (1982), motor gelişimini çocukluk dönemi ile sınırlayarak incelemiş ve kuramını piramit modeli ile açıklamıştır. Bu modele göre her bir motor gelişim dönemi, bir diğerinin üzerine kurulur. Piramidin temeli, refleksif hareketler dönemini göstermektedir. Bu dönemi, ilkel hareketler dönemi ve temel hareketler dönemi takip eder. Piramidin tepe noktasını spor hareketleri dönemi oluşturur.

Şekil 1 : Gallahue'nin piramit modeli(1982)

1.3.1. Refleksif Hareketler Dönemi (0 – 1 Yaş)

Refleksin kelime anlamı “dıştan gelen bir uyarı sonucu doğan, irade dışı fiziksel yanıt”.

Yeni doğan, dünyaya pek çok refleksle gelir. Bebek, bu refleksleri isteyerek yapmakta; hareketlerini kontrol altına alamamaktadır. Bu reflekslerden bazıları, bebek büyüdükçe ve isteyerek yaptığı hareketler arttıkça ortadan kaybolur. Bazılarına ise yetişkin döneminde de rastlanabilir. Örneğin ani ışığa gözlerin tepki vermesi gibi.

Yeni doğan bebeğin en bilinen ve en sık rastlanan bazı refleksleri şunlardır:

REFLEKS	UYARICI	TEPKİ	DÖNEM
Moro	Bebeği ani olarak sarsmak veya kollarından tutup kaldırıp tekrar yatağa bırakmak.	Kollarını elleriyle birlikte açar ve sonra kucaklama hareketi yapar gibi kapar.	Yaklaşık 3-6. aylarda kaybolur.
Adımlama	Yeni doğanı koltuk-altlarından kavrayıp ayakta tutmak.	Yürüyormuş gibi adım atar.	3-4. hafta kaybolur.
Arama	Bebeğin yanağına veya dudağına dokunmak.	Başını uyarıldığı yöne çevirir ve ağzını açarak meme arar.	3. ayda kaybolur.
Yakalama/kavrama	Bebeğin avuç içine parmak veya herhangi bir nesneyle dokunmak.	Parmakları kapar. Parmağı ya da çubuğu yakalayarak kavrar.	3-4 ayda kaybolur.
Emme	Parmağı yeni doğanın ağzına sokmak ve dudaklara dokunmak.	Ritmik bir şekilde emer.	Uyanık durumda 4, uykuda 7. aya kadar sürer.
Babinski	Ayak tabanına, ayak parmaklarından topuğa doğru tırak ya da benzeri bir nesneyle hafifçe dokunmak/çizmek.	Ayak parmaklarını yelpaze gibi açar. Baş parmak bükülüdür.	8-12. aylarda kaybolur.
Göz kırpması	Yeni doğanın gözlerine parlak ışık tutmak.	Hemen gözlerini kapatır.	Kalıcıdır.

Şekil 2 : Yeni doğan bebekte görülen refleksler

Refleksler, çocuğun ilk bilgi edinme kaynaklarıdır. Bebek için koruyucu ve arama/emme refleksleri gibi yiyecek sağlayıcı özellik taşırlar. Sinir sisteminin olgunlaşmasıyla refleksler, yerlerini istemli davranışlara bırakır. Yaptıkları hareketler bir amaca yöneliktir; ancak kaba ve kontrol dışıdır. Mesela bebek, bir nesneyi yakalamak istediğinde tüm gövdesinin katıldığı kaba bir hareket yapar.

Yaşamın ilk yılında motor gelişimin dönüm noktaları vardır:

- Ø İlk hareketler
- Ø Oturma
- Ø Emekleme
- Ø Desteksiz yürüme
- Ø Bağımsız yürüme

Bebeklerin bağımsız yürümeye başlama zamanlarında farklılıklar görülebilir. Yine de ilk iki yıl içerisinde tüm bebeklerde benzer motor gelişim süreçleri ile gelişim gerçekleşir.

Resim 5 : Emekleme

Yaşamın İlk Bir Yılında Motor Gelişimin Dönüm Noktaları

Ø Yaş	Ø Motor Davranış
Ø 1Hafta	Ø Başını, bir taraftan diğer tarafa çevirir.
Ø 1 ay	Ø Yüzüstü durumda iken başını kısa süre kaldıracaktır
Ø 2 ay	Ø Yüzüstü durumda göğsünü kısa süre kaldıracaktır. Ø Başını, aniden kaldırıp düşürse bile oturur durumda başını dik tutabilir.
Ø 3 ay	Ø Görme alanı içindeki bir nesneye kolunun tüm hızı ile vurur; fakat isabet ettiremez.
Ø 4 ay	Ø Destekle oturabilir, sırtı dengesizdir. Karın üzerinden yana ya da arkaya yuvarlanabilir. Ø Görsel alanı içindeki nesneyi takip edebilir. Ø Gözlerini uzaktaki ya da yakındaki nesne üzerine sabitleyebilir.
Ø 5 ay	Ø Nesneye uzanabilir ve kavrayabilir. Ø Aşına olduğu nesnelere tanır.
Ø 6 ay	Ø Mama sandalyesi üzerinde kolayca oturur. Sallanan nesnelere kavrar. Ø Nesneyi bir elinden diğerine geçirir.
Ø 7 ay	Ø Desteksiz oturur. Ø Erişme alanı dışındaki nesnelere ısrarla uzanır. Ø İlk bloğu eline aldıktan sonra ikinciyi alır.
Ø 8 ay	Ø Kendi kendine oturma durumuna geçer. Ø Yardımla ayakta durur.
Ø 9 ay	Ø Mobilyalara tutunarak ayakta durur. Ø Ayakta durma pozisyonundan oturma durumuna geçebilir. Ø Fincanı tutabilir ve içindeki sıvıyı içebilir. Ø Yukarı tırmanabilir, çevresinde dönebilir.
Ø 10 ay	Ø Elleri ve dizleri üzerinde emekler. Ø Mobilyalara tutunarak sıralar. Ø Her iki elinden tutulursa yürür. Ø Basit sözcüklere ve yönergelere tepki verir “dokunma, oyuncuğ bana ver vb.”
Ø 11 ay	Ø Tek elinden tutulursa yürür. Çömelir ve eğilir.

Ø	12 ay	Ø	Çömelme durumundan kendini yukarı doğru kaldırarak dizler bükülmeden ayakta durur.
		Ø	Düzgün bir şekilde oturur. Yukarılara çıkabilir aşağıya inebilir.
		Ø	Giyinme işlemine katılabilir.

6 Haftalık-25 Aylık Bebeğin Psikomotor Gelişimi

<p>6 hafta 3 hafta - 4 ay</p> <p>Başını dik tutar.</p>	<p>3 ay 3 hafta - 4 ay</p> <p>Kollarına yaslanarak gövdesini kaldırır.</p>	<p>2 ay 3 hafta - 5 ay</p> <p>Yan pozisyondan sırt üstüne döner.</p>	<p>3 ay - 3 haftalık 2-7 ay</p> <p>Küpü kavrar.</p>
<p>4.5 ay 2-7 ay</p> <p>Sırt üstünden yan pozisyona döner.</p>	<p>7 ay 5-9 ay</p> <p>Desteksiz oturur.</p>	<p>7 ay 5-11 ay</p> <p>Emekler.</p>	<p>8 ay 5-12 ay</p> <p>Tutunarak ayakta durur.</p>
<p>9 ay 3 hafta 7-15 ay</p> <p>El çırpma oyunu oynar.</p>	<p>11 ay 9-16 ay</p> <p>Tek başına ayakta durur.</p>	<p>11 ay 3 hafta 9-17 ay</p> <p>Tek başına yürür.</p>	<p>13 ay 3 hafta 10-19 ay</p> <p>İki küple kule yapar.</p>
<p>14 ay 10-21 ay</p> <p>Karalama yapar.</p>	<p>16 ay 12-23 ay</p> <p>Yardımla merdiven çıkar.</p>	<p>23.5 ay 17-30 ay</p> <p>Yerinde sıçrar.</p>	<p>25 ay 16-30 ay</p> <p>Parmak ucunda yürür.</p>

Resim 6 : 6 haftalık-25 aylık bebeğin psikomotor gelişimi

Bu dönemde, bebekler için de gelişimi destekleyici etkinliklerin önemi büyüktür. Hareket etmeyi uyaran oyun aktiviteleri ile vücudun üst bölümlerinin gerilmesi, gövdenin dönmesi, baş ve boyun kontrolü, uygun kavrama vb. hareket becerileri geliştirilebilir.

Etkinlikler, belli faaliyet alanı ile sınırlandırılmış, önceden planlanmış ve basit olmalıdır.

Resim 7 : Bebeğin psikomotor gelişimi

Etkinlik : Bebeğin başını oynatabilmesini desteklemek için parmaklarınızı oyuncak ya da benzer objeleri onun görüş alanında oynatarak etkinlik yapabilirsiniz (1. ay).

Etkinlik : Bebekle oynarken oyuncuğunu onun erişebileceği yükseklikteki bir yere, örneğin koltuğa koyabilirsiniz. Ardından oyuncuğu alabilmesi için onu cesaretlendirebilirsiniz. Gerekirse tutunarak ayağa kalmasına yardımcı olabilirsiniz. Bebek, koltuğa tutunarak ayağa katlığında alkışlayabilirsiniz (9. ay).

1.3.2. İlkel Hareketler Dönemi (1 – 2 Yaş)

Bu döneme ait hareket yeteneklerinin gelişmesi, hem çevresel faktörlere hem de olgunlaşma faktörlerine bağlıdır. Olgunlaşma, hareket yeteneklerinin bir sıra izlemesini sağlar. Çevresel faktörler ise hareket yeteneklerinin ortaya çıkış hızını düzenlerler.

İlkel hareketler döneminin üç temel ögesi; denge, yer değiştirme ve el becerileridir. Becerili el hareketleri, çeşitli beden bölümleri arasında koordinasyon gerektirir. En temel üç hareketi, uzanma, yakalama ve bırakma olarak incelenmiştir.

İlkel hareketler döneminde bireysel farklılıklar olabilmesine karşın belli bir sıra dahilinde gelişim gerçekleşmektedir.

Ø	Emekleyerek merdiven çıkar.	13-24 ay
Ø	Taklit ederek top yuvarlar.	13-24 ay
Ø	Çubuğa 4 halka geçirir.	13-24
Ø	Modele bakarak 3 küple kule yapar.	13-24 ay
Ø	Merdivenlerden geriye doğru emekleyerek iner.	13-24 ay
Ø	Çömeler, ayağa kalkar.	13-24 ay
Ø	Eğilerek yerden nesneleri alır.	13-24 ay
Ø	4 küpten kule yapar.	17-24 ay

Şekil 4 : İlkel hareket döneminde sırayla yapılan etkinlikler

Bu dönemde kazanılan hareketler, çok fazla kontrol gerektirir. Yürümede yeterli hale gelen çocuk; dikkatini hareketinden, çevreye yöneltir. Herhangi bir engel ile karşılaştığında hemen seri hareketten diğerine geçerek amacına ulaşmaya çalışır.

Etkinlik: Bebek, oturur durumda oyun oynarken sevdiği oyuncacı alması için ona uzatabilirsiniz. Ayağa kalkarak alması için onu cesaretlendirebilirsiniz. Eğer bebek kalkamıyorsa elinizi ona uzatarak kalkmasına yardımcı olabilirsiniz (12. ay).

Etkinlik: Merdiven çıkarken veya bir iki basamağı bulunan bir mekan da çocuğun elinden tutarak onun basamakları çıkmasına yardımcı olabilirsiniz. Çocuk emeklemeden yürüyerek çift ayakla merdiven çıktığında ödüllendirebilirsiniz (18. ay) .

1.3.3. Temel Hareketler Dönemi (2-6 Yaş)

Yaşamın ikinci yılından başlayarak yedinci yılına kadar geçen süre temel becerilerin kazanıldığı dönemdir. Tüm çocukların ortak özellik taşıması ve yaşam için gerekli beceriler olduğundan 'temel beceriler' ismini almıştır. Bunlar koşma, atlama, sıçrama, sekme, yakalama, fırlatma, topa ayakla vurma gibi hareketlerdir.

İki yaşından sonra temel hareketler kaba bir şekilde ortaya çıkar. Önce çocuk, kendi bedeninin hareket becerisini anlamak ve bunu denemek için çaba gösterir. Daha sonra bedeni üzerindeki kontrolü ile hareketlerini daha uyumlu ve kontrollü yapmaya başlar. Dönemin sonlarında ise çocuk, uyumlu ve kontrollü gelişmiş hareketlerini mekanik yönden etkili olarak gerçekleştirir. 5-6 yaş döneminde temel beceriler olgunlaşmış olarak görülür. Çocuğun olgunlaşmasında iyi bir öğretim verilmesi, cesaretlendirilmesinin ve alıştırma olanağı yaratılmasının önemi büyüktür.

Öğretim: Bu dönemde kazanılan becerilerin doğru öğretilmesi çok önemlidir. Yanlış öğrenilmiş hareketin düzeltilmesi, hareketin ilk kez öğrenilmesinden daha zordur.

Cesaretlendirme (Motivasyon): Bu dönemde çocuk, övülmekten hoşlanır. Akranlarının alay etmesi, yaralanmaktan korkması, kaygı taşıması nedeniyle hareket becerilerini kazanırken korku duyar. Bu nedenle bu dönemde çocuğu, yapabileceği yönünde cesaretlendirmek gerekir.

Alıştırma ortamı: Çocukların hareket becerilerini kazanmalarında ortam, araç, zaman gereksinimi de önemli rol oynar. Bu dönemde çocuk yapacağı etkinlikler ne kadar çok ve bilinçli hazırlanmışsa, bir o kadar hareket becerisi kazanımı çoğalır. Sporla ilişkili döneme hazır biçimde başlaması açısından da alıştırma ortamı önemlidir. Bu dönemde hedef, temel hareketlerin olgun düzeyde başarılmasıdır.

Etkinlik : Çocuğun tek ayak üzerinde durabilmesi için çeşitli oyunlar planlayabilirsiniz. Leylek gibi yürüyelim ya da tavuk olalım, ayağımıza diken batsın hemen ayağımızı havaya kaldırıp indirelim gibi...(2,5 yaş).

Etkinlik : Bu dönemde çocuğa ucu küt makas vererek dergilerden resim kesmesini istemekle göz, el koordinasyonu ve ince kas gelişimi açısından ve okula hazırlık için yararlı olabilirsiniz (5 yaş) .

Temel Hareketler Döneminde Kazanılan Motor Yetenekler	
2-3 Yaş Büyük Kas Yetenekleri	Küçük Kas Hareketleri
Çift ayak sıçrar. Geri geri yürür. Destekle merdiven iner. Durağan topa tekme atar. Destekle öne takla atar.	İpe dört boncuk dizebilir. Kapı kolu açabilir. 5-6 küpten kule yapabilir. Kitabın sayfalarını tek tek çevirebilir. Kâğıdı ikiye katlar.
3-4 Yaş Büyük Kas Yetenekleri	Küçük Kas Hareketleri
20 cm yükseklikten yere atlar. Hareketli topa tekme atar. Parmak ucunda yürür. Üç tekerlekli bisiklete biner. Salıncakta sallanır. Kaydıraktan kayar. Öne takla atar. Ayak değiştirerek merdivene çıkar. Havadan atılan topu tutar.	Üç parçalı yap-boz yapar. Makasla keser. Çizgi üzerinden makasla keser.

4-5 Yaş Büyük Kas Yetenekleri	Küçük Kas Hareketleri
<p>Tek ayak üzerinde 4-8 saniye durur. Değişik yönlere koşar. Dengede yürür. Çift ayak on kez sıçrar. 5 cm yükseklikteki ip üzerinden atlar. Altı kez geriye sıçrar. Top sıçratır ve yakalar. Ayak değiştirerek merdiven iner. Tek ayak üzerinde beş kere sıçrar.</p>	<p>Resimde ev, adam, ağaç çizebilir. Makasla basit şekiller keser, yapıştırır.</p>
5-6 Yaş Büyük Kas Yetenekleri	Küçük Kas Hareketleri
<p>Dengede ileri, geri, yanlara yürür. İp atlar gibi sıçrar. Topa yön vererek sıçratır. İki elle top tutar. İp atlar. Sopa ile topa vurur. Paten kayar. İki tekerlekli bisiklete biner. Kızak kayar. Tek ayak üzerinde 10 saniye durur. Barfikste 10 saniye asılı bekler.</p>	<p>Kalem tutar. Büyük harf çizer. Bir resmin sınırlarını taşırmadan boyar. Kalemıraş kullanır. Resim keser. Çekiçle çivi çakar. İsmini yazar. Koşarken yerden nesne alır. Küçük harfleri bakarak çizebilir.</p>

Şekil 5 :Temel hareketler döneminde kazanılan motor yetenekler

1.3.4. Sporla İlgili Hareketler Dönemi :(7-12 Yaş)

Bu dönem, genelde 7 yaş yukarısını kapsar. İlkokul çocukları, yeni beceriler kazanmaktan çok daha önce kazandıkları temel becerileri daha akıcı ve doğru olarak ortaya koyarlar. Burada 'spor' terimi geniş anlamıyla kullanılmıştır. Yani yalnız yarışma değil; aynı zamanda eğlence ve spor etkinlikleri açısından gönüllü katıldıkları faaliyetler; oyun, dans gibi aktiviteleri de kapsayan bir araç olarak benimsenmiştir.

Bu dönemdeki gelişim hızı psikomotor olgunluğa ve duygusal etkinliklere bağlıdır. Yedi yaşından on yaşına kadar olgunlaşmış olan temel becerilerini birleştirerek sporla ilgili beceriler de kullanma başlar. Kuvvet, dayanıklılık, hız, denge gibi özelliklerin gelişmesiyle performans artar. Değişik hızlarda ip atlama, taş sektirme ve top fırlatma gibi hareketler bu evrimin tipik geçiş hareketleridir. Hareketler giderek daha karmaşık ve spor türüne özgü seçilmeye başlanır. 11 yaşından sonra beceri gelişmesinde bireysel farklılıklar ve bir branşa (statüye bağlı olarak) yönelme ortaya çıkar. Kapsamlı alıştırmaya ile yeni birçok hareket öğrenilmiş ve pekiştirilmiş olur. Çocuklar, hareket becerilerini öğrenmeye ve yarışmaya çok isteklidirler. Daha sonraki yaşlarda ise spor dalına özgü hareketler ve becerilerle yaşlara göre spor dalları söz konusu olur.

Yaşlara göre yapılacak spor dalları

SPOR DALI	BAŞLAMA DÖNEMİ (YAŞ)	HAZIRLIK DÖNEMİ(YAŞ)	ÖZEL ÇALIŞMA DÖNEMİ(YAŞ)
Jimnastik, kano, trampelen, buz pateni vb	7,12,13,16		17 yaşından itibaren
Genelde çabuk kuvvet isteyen spor dalları: Sürat koşuları, halter, bisiklet, uzun mesafe koşuları	10 – 12	13 – 17	18 yaşından itibaren
Genelde dayanıklılık isteyen dallar: Kürek, bisiklet, uzun mesafe koşuları.	12 – 15	16 – 18	18 yaşından itibaren
Genelde kompleks olup bedensel güç gerektiren dallar: Mücadele sporları	10 – 13	14 – 17	18 yaşından itibaren

Şekil 6 : Yaşlara ve becerilere göre spor dalları

1.4. Psikomotor Gelişiminde Bireysel Farklılıklar ve Önemi

Çocuğun gelişimi, bireye ebeveynlerden geçen genlerin yani kalıtımın ve yaşadığı ortamın (çevresel faktörlerin) etkisi altındadır. Tüm bireyler, kendi gelişim çizgilerinde belirli bir sırayı izleyerek ilerleme kaydederler. Tüm gelişim dönemlerinde olduğu gibi motor gelişiminde de dönemlere ilişkin yaş belirlemeleri yalnızca genel sınırlardır. Her bireyin kendine özgü düşünme, hareket etme, hissetme, konuşma ve anlama biçimi vardır.

Psikomotor gelişim becerileri, genelde gözlenebilir beceriler olduğu için çocukta gerçekleşen farklılıklar daha somut olarak fark edilir. Örneğin çocuğun geç yürümesi ailelerde “acaba bir problem mi var?” sorusunu getirir. Oysa fiziksel bir sorun yoksa çocuk birkaç ay geç olarak bağımsız yürüme becerisini geliştirebilir. Başlangıçta da belirtildiği gibi psikomotor gelişimdeki farklılıklarda hem çevre hem de soya çekimin etkisi bilinmektedir.

Ebeveynlerden kalıtsal olarak geçen özellikler, her çocuğun büyüme ve gelişme oranını, boy uzunluğunu, kemik ve cinsiyet yönünden gelişimini tayin eder. Buradaki bireysel ayrılık, çocuğun kalıtım yolu ile aldığı büyüme özelliklerine; becerileri, öğrenmeye az ya da çok yetenekli olmasına dayanır.

Çevre; Çocuğun, doğup büyüdüğü çevre de psikomotor gelişimde etkilidir. Aile yapısı, sosyoekonomik ve kültürel düzeyinin motor gelişiminde etkili olduğu yapılan araştırmalarda da belirtilmiştir. Ailenin çocuğu motive edici olması korkularını anlaması ve ona göre tavır takınması pek çok motor becerinin öğrenilmesinde etkilidir. Aynı zamanda sosyoekonomik düzeyde sağlıklı beslenmenin önemini olduğu düşünülürse sağlıklı motor gelişimi becerileri kazanmada ilişkili olduğu gözlenebilir. Sağlıksız koşullar psikomotor gelişimi engeller.

Çocuğun bulunduğu çevresel ortam da önemlidir. Apartmanlarda hareket kısıtlılığı yaşayan çocukların, açık havada daha çok oyun oynayan, sportif tesislerden yararlanan çocuklara nazaran motor becerilerinin daha az gelişmiş olduğu görülür.

Genelde, 6 aydan 1 yıla kadar kazanılan motor yetenek sayısında bireysel farklılıklar görülmektedir. Bu bireysel farklılıklar, bazı çocukların yeni motor becerileri öğrenmeye neden hazır olup olmadıklarını açıklayabilir.

1.5. Psikomotor Gelişimin Diğer Gelişim Alanlarıyla İlişkisi

Psikomotor gelişim; düzenli ve sağlıklı beslenme, yaşam şartları, giyim gibi temel ihtiyaçlarla sıkı sıkıya ilişkilidir. Sosyoekonomik düzeyleri düşük ailelerde, yetersiz ve dengesiz beslenme sonucunda çocuklar hastalanmaktadır. Yaşadıkları çevre şartlarının olumsuzluğu, beslenme ve giyim problemleri psikomotor gelişimi olumsuz ölçüde etkiler. Bu olumsuzluklar çocuğun sadece motor gelişiminde değil; sosyal,duygusal,zihinsel gelişimlerini de etkilemektedir.

Zihinsel gelişim süreçlerinden olan algısal yetenekler ve beceriler, çocukların hareket becerilerini kazanmada önemli bir etken olarak rol oynar. Algısal motor yetenekler ve öğrenmeye hazır olma, olgunlaşmış beceri kavramlarının kazanılmasına ve geliştirilmesine yardımcı olur. Ayrıca motor gelişim, çocukların beş duyusunun (görme, işitme, dokunma, tat alma, koklama) olgunlaşması ile dışarıdan gelen çeşitli uyarıcılara karşı algılayarak tepki vermesine neden olur.

Motor gelişim; çocukların çevre ile iletişim kurmasında, yaşamlarını devam ettirmede önemli yer tutar. Çocuklar, motor becerilerini oyun içerisinde keşfederler. Çocuk, oyun sayesinde diğer bireylerle sosyal iletişime girerek toplum içerisinde sosyalleşir. Yaratıcılıkları gelişir. Böylece çocuğun kendine olan öz güveni artar, kendini yeterli hisseder ve olumlu benlik kavramı kazanır.

Benlik kavramı; bireyin kişisel özelliklerini, sınırlılıklarını, nelerden hoşlanıp nelerden hoşlanmadığını fark etmesi ile ortaya çıkar. Çocuğun sağlığı ve bedensel durumu benlik kavramının gelişimi ve bütünlüğü üzerinde önemli yer tutar. Ayrıca çocukların psikolojik ihtiyaçları karşılanıp ruhsal durumları geliştikçe, yeni motor becerilerin de kazanılması daha yüksek seviyelerde olur.

Görüldüğü gibi psikomotor gelişim, diğer gelişim alanları ile karşılıklı ilişki içerisindedir.

Öğrenciye Etkinlik: Top Taşıma

Öğrenciler iç içe iki çember oluşturur. İç ve dış çemberdekiler yüz yüze gelecek ve ikişerli eşleşecek biçimde ayakta dururlar ya da otururlar. 0-12 yaş çocukların psikomotor gelişim aşamaları, psikomotor gelişimde bireysel farklılıklar ve önemi, psikomotor gelişimin diğer gelişim alanlarıyla ilişkisi ile ilgili olarak önce karşı karşıya oturanlar birbiri ile görüş alışverişinde bulunurlar. Sonra her biri ters yönde kayarak önceki eşinin yanındaki ile yeni bir ikili oluşturur ve konuşmaya devam eder. Böylece her öğrenci birkaç eşle ayrı ayrı görüşme fırsatı bulmuş olur.

UYGULAMA FAALİYETİ

Çocuğun Psikomotor gelişim özelliklerini araştırınız. Bu özelliklere uygun etkinlik seçerek hazırlayınız. Etkinliğinizi sınıf ortamında veya uygun ortamlarda çocuklara uygulayınız. Etkinliğinizi fotoğraflarla ve kamera çekimleri ile destekleyerek sunuş hazırlayınız. Etkinliğinizin sonucunu rapor hâline getirip panoda sergileyerek ve sunarak arkadaşlarınızla paylaşınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
Ø Çocukların yaş ve gelişim seviyesine göre psikomotor gelişiminin özelliklerini inceleyiniz.	Ø Çocuğun yaş ve gelişim seviyesine göre psikomotor gelişiminin özelliklerini dikkatli olarak araştırınız.
Ø Çocukların psikomotor gelişim özelliklerine uygun materyal inceleyiniz.	Ø Çocukların psikomotor gelişim özelliklerine uygun materyali yaratıcı, estetik dikkatli olarak araştırınız.
Ø Yaş gruplarının psikomotor gelişim özelliklerine uygun etkinlikleri belirleyerek seçiniz.	Ø Yaş gruplarının psikomotor gelişim özelliklerine uygun etkinlikleri tertipli, düzenli, yaratıcı ve estetik olarak belirleyiniz.
Ø Etkinlikleri uygulamadaki amacınızı belirleyiniz.	Ø Çocuğun hangi psikomotor gelişim özelliğini ölçtüğünüzü belirtiniz.
Ø Etkinlik için uygun araç-gereçlerinizi (materyal) seçiniz.	Ø Araç gerecin çocuğun gelişimine uygun, dayanıklı ve kullanışlı olmasına dikkat ediniz.
Ø Etkinliğin amacını ve uygulama basamağını çocuklara anlatınız.	Ø Düzgün cümleler kurmaya ve Türkçe'yi iyi kullanmaya dikkat ediniz.
Ø Etkinliği çocuklara uygulayınız.	Ø Çocuklara karşı güler yüzlü ve hoşgörülü davranınız.
Ø Etkinlik sırasında çocuklarla iletişim kurunuz.	Ø Olumlu iletişimde bulununuz. Ø Çocuklara karşı sabırlı ve anlayışlı olunuz.

Ø Etkinliğinizi amacına uygunluğu açısından değerlendiriniz.	Ø Etkinliğinizi amacına uygunluğu açısından objektif ve güvenilir olarak değerlendiriniz.
Ø Etkinliğinizi çocuklara uygularken fotoğraf çekiniz.	Ø İstekli, yaratıcı ve estetik olunuz.
Ø Etkinliğinizi çocuklara uygularken kamera ile çekiniz.	Ø İstekli, yaratıcı ve estetik olunuz.
Ø Çocukların psikomotor gelişim özelliklerini, etkinlikte çektiğiniz fotoğraf ve kamera çekimleri ile sunuş hazırlayınız.	Ø Sunuşunuzu dikkatli, yaratıcı ve estetik olarak hazırlayınız.
Ø Çocukların psikomotor gelişim özelliklerini ve etkinliğinizin sonucunu rapor hâline getirerek panoda sergileyerek arkadaşlarınızla paylaşınız.	Ø Raporunuzu hazırlarken ve panoda sergilerken istekli, dikkatli düzenli, temiz ve titiz olunuz.
Ø Etkinliğinizle ilgili sunuşlarınızı ve raporlarınızı diğer kurumlarla benzerlik ve farklılıkları karşılaştırarak arkadaşlarınızla tartışınız.	Ø Etkinliğinizle ilgili sunuşlarınızı ve raporlarınızı diğer kurumlarla benzerlik ve farklılıkları objektif olarak karşılaştırınız.

PERFORMANS DEĞERLENDİRME

Uygulama faaliyetinde yapmış olduğunuz çalışmaları kendiniz ya da arkadaşınızla değişerek değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri		Evet	Hayır
1.	Çocukların yaş ve gelişim seviyesine göre psikomotor gelişim özelliklerini incelediniz mi?		
2.	Çocukların psikomotor gelişim özelliklerine uygun materyal incelediniz mi?		
3.	Yaş gruplarının psikomotor gelişim özelliklerine uygun etkinlikleri belirleyerek seçtiniz mi?		
4.	Etkinlikleri uygulamadaki amacınızı belirlediniz mi?		
5.	Etkinlik için uygun araç-gereçlerinizi (materyal) seçtiniz mi?		
6.	Etkinliğin amacını ve uygulama basamağını çocuklara anlattınız mı?		
7.	Etkinliği çocuklara uyguladınız mı?		
8.	Etkinlik sırasında çocuklarla iletişim kurdunuz mu?		
9.	Etkinliğinizi amacına uygunluğu açısından değerlendirdiniz mi?		
10.	Etkinliğinizi çocuklara uygularken fotoğraf çektiniz mi?		
11.	Etkinliğinizi çocuklara uygularken kamera ile çektiniz mi?		
12.	Çocukların psikomotor gelişim özellikleri, etkinlikte çektiğiniz fotoğraf ve kamera çekimleri ile sunuş hazırladınız mı?		
13.	Çocukların psikomotor gelişim özelliklerini ve etkinliğinizin sonucunu rapor hâline getirerek panoda sergileyerek arkadaşlarınızla paylaştınız mı?		
14.	Etkinliğinizle ilgili sunuşlarınızı ve raporlarınızı diğer kurumlarla benzerlik ve farklılıkları karşılaştırarak arkadaşlarınızla tartıştınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Yapmış olduğunuz değerlendirme sonunda “hayır” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız, öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Cevaplarınızın hepsi “evet” ise bir sonraki faaliyete geçiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

ÖLÇME SORULARI

Aşağıdaki soruları dikkatlice okuyarak doğru seçeneği kurşun kalem kullanarak işaretleyiniz. Cevaplarınızı cevap anahtarından kontrol ediniz.

1. Motor gelişim ile ilgili etkinliklerle aşağıdakilerden hangisi **gerçekleştirilemez**?
A) Çocuklar kendi vücutlarını tanır.
B) Fiziksel yeteneklerini tanır.
C) Dil becerisi gelişir
D) Dış dünya ile iletişim kurar.
2. Motor gelişim hangi gelişime paralel olarak gerçekleşir?
A) Duygusal gelişim
B) Fiziksel gelişim
C) Dil gelişimi
D) Bilişsel gelişim
3. Aşağıdakilerden hangisi psikomotor gelişimle ilgili yeteneklerdendir?
A) Eş güdüm
B) Yetenek
C) Motivasyon
D) Algı
4. Dikkatin gelişiminde aşağıdakilerden hangisi **yoktur**?
A) Çevreyi tanıma
B) Keşfetme
C) İlgi
D) Bellek
5. “Bir direnci yenebilme, karşı koyabilme becerisi” olarak tanımlanan kavram aşağıdakilerden hangisidir?
A) Tepki
B) Kuvvet
C) Dikkat
D) Engel
6. İlk önemli denge becerileri aşağıdakilerden hangisidir?
A) Koşma-tırmanma
B) Sıçrama
C) Tek ayak üzerinde durabilme
D) Oturma ve ayakta durma
7. Etki ile bu etkiye yapılan tepkinin arasında geçen zamana ne ad verilmektedir?
A) Kuvvet zamanı
B) Reaksiyon zamanı
C) Denge zamanı
D) Tepki zamanı
8. Aşağıdakilerden hangisi psikomotor gelişim aşamalarının dönemlerinden **değildir**?
A) Refleksif hareketler dönemi
B) Sporla ilgili hareketler dönemi
C) Emekleme dönemi
D) Temel hareketler dönemi

9. Yaşamın ilk yılında motor gelişimin dönüm noktaları vardır. Aşağıdakilerden hangisi bu dönüm noktalarındandır?

- A) İlk Hareketler
- B) Oturma
- C) Destekle yürüme
- D) Yukarıdakilerin hepsi

10. Bebek hangi ayda desteksiz ve dik oturabilir?

- A) 4. ay
- B) 6. ay
- C) 7. ay
- D) 9. ay

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarı ile karşılaştırınız. Doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevaplar verdiyseniz öğrenme faaliyetinin ilgili bölümüne dönerek ilgili bölümü kontrol ediniz. Cevaplarınız doğru ise diğer öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ -2

AMAÇ

Öğrenme faaliyetinde kazandırılacak bilgi ve beceriler doğrultusunda uygun ortam sağlandığında psikomotor gelişim özelliklerine uygun araç-gereç hazırlayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

Çevrenizde bulunan erken çocukluk eğitim kurumlarından ailelerden, kitapçılardan, elektronik ortamdan, oyuncakçılardan çocukların psikomotor gelişim özelliklerine uygun araç-gereçleri araştırıp etkinlik hazırlayınız. Edindiğiniz deneyimleri öğrendiğiniz konularla bütünleştirerek çıkan sonuçları arkadaşlarınızla paylaşınız

2. PSİKOMOTOR GELİŞİME UYGUN ETKİNLİKLER

2.1. Psikomotor Gelişime Uygun Etkinlikler

Okul öncesi eğitimde en az yer verilen ve aileler tarafından da en az önem gösterilen etkinlik motor gelişimi destekleyici etkinliklerdir. Matematik, resim, müzik ve kavram çalışmalarına gösterilen ilgi, ne yazık ki bu gelişim alanına gösterilmemektedir. Okul öncesi eğitim kurumlarında uygun mekân bulunmayışı da nedenler arasında sayılabilir.

Erken çocukluk dönemi çocuklarının en belirgin özelliklerinden birisi de hareketli olmalarıdır. Hareket, aynı zamanda çocuğun gelişimini etkileyen önemli bir unsurdur. Çocukların hareket gereksinmelerini karşılayacak en uygun etkinlikler ise hareketli oyun etkinlikleri, beden eğitimi programlarıdır.

Beden eğitimi programları ve motor becerilerinin gelişimine uygun etkinlikler, çocuğun gelişimine aşağıda belirtildiği gibi katkılar sağlar:

- Ø Çocukta yaşam boyu fiziksel aktivite alışkanlığı kazandırmak
- Ø Kas kuvveti, dayanıklılık, koordinasyon, esneklik ve çeviklik gibi temel unsurları geliştirmek
- Ø Temel hareketleri geliştirmek
- Ø Arkadaşlarına ve oyun kurallarına saygı göstermeyi, yenilgiyi ve başarıyı kabullenmeyi öğretmek, hoşgörü ve iş birliği kazandırmak
- Ø Dikkat etme, düşüncüyü bir noktada toplama, problem çözme, yaratıcılık ve hayal gücünü kullanma yeteneklerini geliştirmek
- Ø Saldırganlığı olumlu yönde kanalize etmeyi sağlamak

Bu etkinliklerden bazı örnekler;

- Ø Harekete sürükleyici etkinlikler (Oyun Öncesi etkinlikler, ısınma çalışmaları, yürüme, koşma, hayvan yürüyüşleri, denge etkinlikleri vb.)
- Ø Grup etkinlikleri (oyunlar (sakin, hareketli, parmak oyunları), top oyunları, minderde ve jimnastik sıralarında hareket çalışmaları, yarışmalar, beden eğitimi çalışmaları vb.)

Psikomotor Gelişime Uygun Etkinlikleri tespit etme

Çocuk için motor hareket, dış dünya ile bağlantılıdır. Daha bebeklik döneminden başlayarak çocuk, düşündüklerini sözcükler yerine hareketleri ile anlatır. Onun için her öğrendiği yeni motor beceri, yeni bir deneyimdir.

Annem! Aynı ona benziyorum. Ona gülümsediğimde o da bana gülümsüyor. Benden çok büyük ama beni seviyor. Her öğrendiğim yeni şey onu güldürüyor.

Resim 9 : Motor gelişim zihinsel, sosyal ve duygusal gelişimlerine de önemli katkılar sağlar.

Motor gelişimle ilgili etkinlikler, çocukların fiziksel gelişimlerinin yanı sıra zihinsel, sosyal ve duygusal gelişimlerine de önemli katkılar sağlar; sanat ya da müzik etkinlikleri kadar çocuk için hayati önem taşır. Psikomotor gelişim ile ilgili etkinlikler aracılığı ile çocuklar kendi vücutlarını tanır, fiziksel yeteneklerini ve sınırlılıklarını keşfederler.

Motor gelişim ile ilgili etkinlikler, küçük kas ve büyük kas motor beceriler olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Genellikle büyük kas motor beceriler, küçük kas motor becerilerinden önce olgunlaşır. Erken çocukluk döneminde yürüme, koşma, atlama, tırmanma gibi hareketlerde makasla kesme, çizgi çizme, kâğıt katlama v.b. küçük kasla ilgili becerilere göre daha beceriklidirler. Bu nedenle motor gelişim iki ayrı gelişim alanı olarak incelenmelidir. Motor gelişimi desteklerken hedef, çocuğun yeni davranışları sağlıklı bir biçimde kazanması ve uygulamasıdır. Bu hedefle kazanması gereken beceriler vardır.

Psiko- Motor Gelişimi Destekleyici Düzenlenecek Etkinlikler Aracılığı İle Çocuklara Kazandırılması Amaçlanan Beceriler

- Ø Kendi vücudunu ve yeteneklerini keşfedebilme,
- Ø Mekân, zaman ve ağırlık ile ilgili kavramları kazanabilme,
- Ø Dış dünyayı keşfedebilme, fark edebilme,

- Ø Duygu ve düşüncelerini motor hareketler yolu ile ifade edebilme,
- Ø Koordineli ve ritmik hareket etme becerisi kazanabilme,
- Ø Dikkat kontrolünü sağlayabilme,
- Ø Nesnelere belli mesafedeki bir hedefe atabilme,
- Ø Belli bir mesafeden kendine doğru atılan nesneyi yakalayabilme,
- Ø El-göz koordinasyonunu sağlayabilme,
- Ø İki el-göz koordinasyonunu sağlayabilme,
- Ø El-ayak-göz koordinasyonunu sağlayabilme,
- Ø Koordinasyon, denge, çeviklik ve kuvvet gerektiren motor hareketlerde beceri kazanabilme,
- Ø Günlük yaşamda kullanılan araç-gereci kullanmada beceri kazanabilme,
- Ø Belli nesnelere yeni şekiller oluşturacak biçimde bir araya getirebilme,
- Ø Makası uygun şekilde kullanabilme,
- Ø Belirli şekilleri çizebilme
- Ø Değişik özellikteki kaplardan sıvı ya da taneli katı malzemeyi farklı özellikteki kaplara doldurabilme boşaltabilme,
- Ø El-bilek kullanmayı gerektiren hareketlerde beceri kazanabilme

Bu becerileri kazanmasında önemli olan etkinlikleri hazırlarken de dikkat edilmesi gereken özellikler vardır.

Psikomotor gelişime uygun etkinlikler

- Ø Ona bakabileceği bir nesne verebilir, yüzükoyun yattığında, gözleri ve bakışlarıyla hareketlerini takip edebilmesi için görüş alanı içinde parmaklarını veya renkli objeleri, onun görüş alanı içinde oynatabilirsiniz (1. ay) .
- Ø Çocuğu kucağınıza aldığınızda başını dik tutabilmesi için çingirak ya da sesli oyuncak sallayabilirsiniz (3. ay) .
- Ø Ara sıra sesli uyarılar vererek çocuğun değişik pozisyonlarda yatmasını sağlayabilirsiniz (6. ay) .
- Ø 10 dakikayı geçmemek koşuluyla sırtını ve yanlarını destekleyerek oturmasını sağlayabilirsiniz. Bunu gün boyu tekrarlayabilirsiniz. Eline ve uzanabileceği yere oynayabileceği oyuncaklar koyabilirsiniz (6. ay) .
- Ø Bebek yüzükoyun durumdayken uzağına sevdiği oyuncakı koyabilirsiniz. Onu alması konusunda çocuğu cesaretlendirebilirsiniz. Sürünerek gitmek istediğinde vücudunu hareket ettirmesi için tabanlarından iterek destekleyebilirsiniz (6. ay) .
- Ø Çocuğu masaya oturtturarak önüne büyük ebatla kâğıt kalem koyabilirsiniz. Çocuğa resim yapmasını söyleyebilirsiniz. Yaptığı resimleri sözel ifadelerle ödüllendirebilirsiniz (18. ay) .
- Ø Çocuğun çekmeli oyuncaklarla oynamasına olanak sağlayabilirsiniz. Çocukla birlikte bir kutuya ip bağlayarak bir araba hazırlayabilirsiniz. Süsleyerek oynaması için verebilirsiniz (2 yaş) .
- Ø Çocuğun merdivenden tek başına inmesine olanak sağlayabilirsiniz. Çocuğun bağımsızlık çabalarını destekleyebilirsiniz (2 yaş) .
- Ø Zıplama ve ayak ucunda yürüme faaliyetlerinin yer aldığı oyunlarla top ve koşmaca yoluyla enerjisini harcamasını sağlayabilirsiniz (2,5 yaş) .

- Ø İhtiyar adam yürüyüşü, dalgın adam yürüyüşü, cüce yürüyüşü, robot yürüyüşü, dev adam yürüyüşü, simitçi, balıkçı, satıcı yürüyüşleri, meyve toplama ve devşirme, ekin ot biçme, tahta rendeleme, odun kesme ve yarma, kaz, ördek, ayı, fil, maymun, tavşan, leylek yürüyüşü gibi çeşitli hayvan taklitlerinin yer aldığı oyunlar psikomotor gelişimi, özellikle büyük kas gelişimini destekler.
- Ø Çocuğun eline pırasa, havuç, patates gibi sebzeleri vererek bunların üzerine keskin olmayan bir kazıcı ile şekilleri çizmesi istenir. Şekiller kazınır. Şekillerin yer aldığı sebze kesitleri sulu boya ile istediği renkte boyanır. Beyaz bir kâğıda bastırılır. Baskılı motiflerden çeşitli kompozisyonlar oluşturulur. Böylece çocuğun büyük ve küçük kas gelişimi desteklenmiş olur.
- Ø Bir kâğıt, akordeon gibi katlanır. Bu kâğıdın üzerine bir insan resmi çizilir. İnsan şeklini makasla kesmesi istenir. Kâğıt açıldığında peş peşe sıralanan insan şekilleri ortaya çıkar. Çocukların küçük kaslarının gelişimi desteklenir.
- Ø Çeşitli top oyunları oynanabilir. Topun, çocuğun fiziksel boyutlarıyla uyumlu büyüklükte olmasına özen gösterilir. Bir torbaya doldurulan pinpon toplarının çocuk tarafından durduğu yerden kıvıldamadan belli bir mesafeye konan sepet ya da geniş ağızlı bir kavanozun içine atılması istenerek oyun oynanır. Sepet ya da geniş ağızlı bir kavanozun içine atılan toplar sayılır. Aynı oyun, daha büyük topla ve çocukların boyuna uygun yerleştirilen potaya atılarak oynanır.

2.2. Psikomotor Gelişime Uygun Araç-Gereçler

Büyük Kas Gelişimi İçin Uygun Araç-Gereçler

- Ø Çeşitli toplar (tenis topu, sağlık topu, hentbol topu, orta boy plastik top v.b.)
- Ø Fasulye torbaları
- Ø Halat
- Ø Araba ya da kamyon tekerlekleri
- Ø Çemberler
- Ø Boş variller
- Ø Jimnastik minderleri
- Ø İp merdiven ya da tırmanma merdiveni
- Ø Jimnastik sırası
- Ø Denge tahtası
- Ø Tornetler
- Ø Atlama ipleri
- Ø Kaydırak, salıncak, tahterevallli gibi bahçe oyuncakları

Resim 10 : Çeşitli toplar

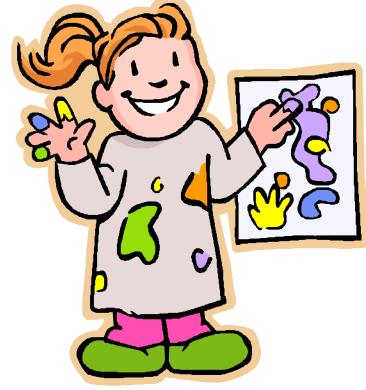
Resim11 : atlama İpleri

Resim 12 : Tahterevallli gibi bahçe oyuncakları

Küçük Kas Gelişimi İçin Uygun Araç-gereçler

- Ø Bez oyuncaklar
- Ø Boş kutular
- Ø Diş kaşıma halkaları
- Ø Büyük renkli küpler
- Ø Büyük tahta çivilerle geçmeli oyuncaklar
- Ø Basit bloklar
- Ø Takıp sökmek için plastik cıvata ve somunlar
- Ø Boş tahta ve mukavva kutular
- Ø Tahta, bez veya plastik hayvanlar
- Ø Kum havuzu ve kum oyuncaklar
- Ø Müzik aletleri, zil, tef, davul
- Ø Boncuklar ve ip
- Ø Parmak boyası
- Ø Bağlama oyuncaklar
- Ø Düğmeli-fermuarlı giysileri olan giydirilecek bebekler
- Ø Kavram geliştirici oyuncaklar
- Ø Öykü kitapları ve masallar
- Ø El kuklaları
- Ø Yap-boz oyuncakları
- Ø İp bağlama ve çeşitli kâğıt işler
- Ø Kolaj çalışması, artık kâğıt ve kumaş parçaları
- Ø Keskin olmayan makas ve kâğıtlar
- Ø Domino
- Ø Basit resim, harf ve sayı oyunları
- Ø Oyun hamurları

Şekil 13 : Küçük kas gelişimini destekler.

2.3. Psikomotor Gelişime Uygun Etkinlik Planlanma

Motor Gelişim İle İlgili Etkinlikleri Planlama ve Uygulamada Dikkat Edilmesi Gereken Özellikler

- Ø Etkinlikleri planlarken ya da uygularken çocukların yaş ve gelişim düzeylerini dikkate almak.
- Ø Hareketler ve becerilerin kolaydan zora doğru bir sıra izlenmesine dikkat etmek.
- Ø Özellikle küçük kasların motor gelişimine ilişkin etkinliklerde, çocukların günlük yaşam deneyimlerinde karşılaşılabilecekleri durumlarda kullanabilecekleri beceriler kazandırmak,
- Ø Yeni bir beceriyi ya da oyunu tanıtırken çocukların dikkatlerini yoğunlaştırmak, Örn: Beceriyi kazandırmadan önce grubun dikkatini çekmek için çocuklardan ayağa kalkarak el ele tutuşmalarını ve yanlara açılarak büyük bir daire oluşturarak yere oturmalarını istemek gibi.

- Ø Oyunu ya da beceriyi adlandırarak çocukların en iyi ve kolay şekilde anlayabilecekleri ifade ile içeriğini tanımlamak. Çocukların daha iyi anlayabilmeleri için söylediklerinizi kendi ifadeleri ile bir kez daha tekrarlamalarını isteyin. Daha sonra bir kez de yönerge ile birlikte hareketi her aşaması ile yaparak model olun. Yapılacak hareketin her aşamasının nasıl yapılacağıın anlaşılmasından iyice emin olun.
- Ø Etkinlik öncesi gereken araç, gereci ve malzemelerin temini ve ön hazırlığın yapılmasına özen göstermek. Çocukların dikkat süreleri kısa olduğundan etkinlik içeriğinin açıklanmasından sonra hazırlık yapıldığında çocukların hareketle ilgili aşamaları hatırlamaları zorlaşacaktır.
- Ø Hareketi gerçekleştirirken bir aşamadan diğerine geçmelerini uyarıcı ya da hareketin ritminin değiştirilmesini hatırlatan ses uyarıcılarını (davul, def, zil, düdük vb. birlikte seçmek.
- Ø Etkinlik içinde top, çember ya da ip gibi yardımcı araç – gereç kullanılacaksa her çocuk için ayrı ayrı olmasına özen göstermek, harekete başlamadan önce dağıtmak.
- Ø Çocukların hareketler yaparken birbirlerini engellememelerini sağlamak. Sınıf içerisinde karışıklığı önlemek ya da çocukların birbirlerini engellemeden çalışmalarına yardımcı olmak için önce hep birlikte aynı yönde çalışın. Çocuklar, hareketlerde olgunlaştıkça yön değişikliklerini kendi seçimlerine bırakabilirsiniz.
- Ø Çocukların hareketlerini engellemeyecek giysiler tercih etmek.
- Ø Hareketlerin uygulanması sırasında hatalı duruşları ya da doğru yapılmayan hareketleri düzeltme konusunda aşırı zorlayıcı olmamak. Çocuğun hareket etmekten çok zevk alması gereğini unutmamak gerekir.
- Ø Hareketle ilgili olgunluğu kazanana kadar deneme yapması için gereken süreyi tanımak. Bu denemeler sırasında çocuğa ait başarısızlıkları ya da problem durumları da gözleyerek, başarılı olmaları için yardımcı olunabilir.
- Ø Eşli hareketlerde en azından haftada bir seçtiği eşini değiştirmek. Böylece çocuk, farklı insanlara uyum sağlayabilmeyi ve birlikte çalışabilmeyi öğrenmiş olacaktır.
- Ø Etkinlik uygulamaları sırasında değişik ritimlerde müzik kullanmak. Müzik, hareketlere çocukların daha çok konsantre olmalarında etkili olacaktır.

ETKİNLİK ÖRNEĞİ-1

Etkinlik Adı : Kaç değişik şekilde yürüyebilirim?

Etkinlik Türü: Hareket

Etkinlik Amacı : Büyük kas motor kaslarını etkin olarak kullanabilme, probleme değişik çözümler üretebilme, neden-sonuç ilişkisi kurabilme, yaratıcılık ve hayal gücünü kullanabilme

Araç – Gereç : İnsanların değişik yürüyüşlerini içeren resimli kartlar

Ön Hazırlık :

- Ø Etkinlik öncesi, çocuklarla birlikte yürümenin önemi ve yürüyüş şekilleri ile ilgili sohbet edin.
- Ø Dergi ve gazeteleri inceleyerek değişik yürüyüş şekillerini içeren resimleri kesin ve karton üzerine yapıştırın.

Uygulama : Çocuklarla birlikte daire şeklinde oturun. Daha önceden birlikte hazırladığınız resimli kartları inceleyin. İnceleme sırasında hareketlerdeki benzerlik ve farklılıklara dikkatlerini çekin. Daha sonra “kaç değişik şekilde yürüyebilirim ?” sorusunu yönelterek çocukların ürettikleri yürüyüş şekillerini deneyerek göstermelerine yardımcı olun. Aşağıdaki örnekleri kullanarak çocukların çok değişik yürüme şekilleri önermelerine destek olun.

- Ø Adımlayarak yürüme (geniş adım, parmak ucu, topuk teması ile adım)
- Ø Sıçrayarak yürüme
- Ø Yan yan yürüme
- Ø Geri geri yürüme
- Ø Tek ayak üzerinde sıçrayarak yürüme
- Ø Sürünerek yürüme
- Ø Kendi etrafında dönerek yürüme vb.
- Ø Uygulama sırasında her çocuğun birbirinden farklı yürüyüş şekli önermesini sağlayın.

Resim14 : Adımlayarak yürüme

Öneriler

- Ø Bu etkinliği benzer şekilde sıçrama, koşma, fırlatma vb. hareketler için de deneyebilirsiniz.
- Ø Duygulara göre yürüme şekilleri hakkında sohbet edebilir, ilgi hareketleri taklit edebilirsiniz.
- Ø Hayvanlar ile insanların yemek, yürüme şekillerini araştırabilir, benzerlik ve farklılıkları yönünde karşılaştırabilirsiniz.
- Ø “Bacaklarımız olmasaydı?” ya da “ellerimizin üzerinde yürüseydik?” şeklindeki sorularla hayal güçlerini uyararak değişik öneriler üretmelerini sağlayabilirsiniz.
- Ø Uyguladığınız bu tür hareket etkinliklerini yarışma şeklinde de yapabilirsiniz.

ETKİNLİK ÖRNEĞİ -2

Etkinlik Türü : Kavramsal oyun

Etkinlik Adı: Neler sıçrar?

Amaç: Büyük motor kaslarını etkin olarak kullanabilme, sıçrama hareketinin özelliğini kavrayabilme.

Materyal: Sıçrama hareketi yapan canlı ve cansız varlıklara ait resimli kartlar, yay, top, boncuk vb. sıçrayan nesnelere.

Ön Hazırlık

- Ø Etkinlik öncesi çocuklarla birlikte dergi ve gazeteleri inceleyerek sıçrama özelliğine sahip canlı ve cansız (top, balon vb.) varlıkların resimlerini kesin ve karton kartlar üzerine yapıştırın.
- Ø Yakın çevrenizdeki nesnelere inceleyin. Araştırarak bulacağınız sıçrama özelliği olan nesnelere sınıfınızda bir köşe oluşturun. Köşenize bir isim verin.

Uygulama

Çocuklarla birlikte yerde ya da masada oturun. Önce sıçrama hareketinin nasıl oluştuğu, sıçrama hareketi için ne gerektiği (yaylanma), nelerin sıçramasının kolay, nelerin sıçramasının zor olduğu vb. konular hakkında sohbet edin. Çocukların konu ile ilgili bilgi, deneyim ve gözlemlerini paylaşmalarına yardımcı olun. Daha önceden hazırladığınız resimli kartlardaki canlı ve cansız varlıklara ait sıçrama özelliklerini karşılaştırın. Benzer özellikte sıçrama hareketi yapabilenleri gruplayın . Sınıf içindeki nesnelere oluşturduğunuz “sıçrayabilenler köşesi”nde çocukların araştırma, inceleme ve karşılaştırmalar yapmalarına yardımcı olun. Çocuklarla birlikte değişik sıçrama hareketlerini deneyin. En zor ve en kolay sıçrama şekilleri hakkında düşüncelerini paylaşmalarını sağlayın.

Resim 15 : Büyük motor kaslarını etkin olarak kullanma

Öneriler

- Ø Etkinlik sonrası değişik kaynaklardan elde ettiğiniz resimlerle bir pano ya da albüm hazırlayabilirsiniz.
- Ø Hayvan sıçrayışlarını çoğaltabilirsiniz.
- Ø Oyunların içerisinde bu etkinliği değerlendirebilirsiniz.(Örn: İsmi duyan topu yakala. Öğretmen belli bir sıra izmeden. “Topu yakala Arda” der ve topu yerden sektirir, topu yakalayan çocuklar alkışlanır.
- Ø 5-6 yaş gurubunda yarışma şeklinde yapılabilir.(çuval yarışması, hayvan hareketleri yarışması vb.)

ETKİNLİK ÖRNEĞİ- 3:

Etkinlik türü: Drama

Etkinlik Adı: Ritme uygun hayvan yürüyüşü

Amaç: Ritim ve hareket eşleştirmesi yapabilme

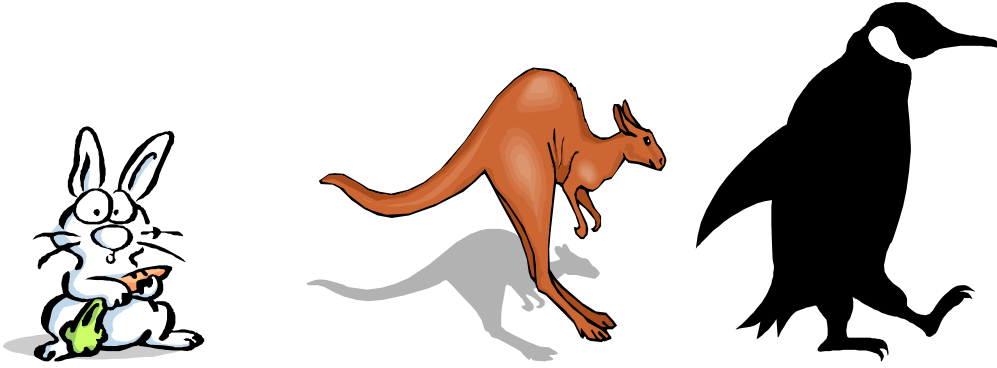
Materyal : Değişik ritimlerde müzik parçalarının kayıtlı olduğu kaset ve teyp

Ön Hazırlık :

- Ø Etkinlik öncesi, çocuklarla birlikte hayvan resimlerini inceleyerek hayvanların yürüme şekilleri ile ilgili sohbet edin.
- Ø Dramatik oyunlar içinde hayvan yürüyüşlerini canlandırın. Çocuklarla birlikte yere daire şeklinde oturun ve çocukların dinledikleri müziğin ritmine uygun yürüme şekli olan bir hayvan düşünmelerini isteyin. Daha sonra tahmin edilen bu hayvanın yürüyüşünü müziğin ritmine uygun olarak birlikte canlandırın. Etkinliği çocukların ilgi ve isteklerine göre benzer şekilde sürdürün.

Öneriler

- Ø Bu etkinliği, çocukların düzeyine göre önce bir hayvan ve bir ritim olarak uygulayabilir; çocuklar etkinlikte olgunlaştıkça hayvan sayısını ve ritim çeşitliliğini artırabilirsiniz.
- Ø Çocuklardan hayal güçlerini kullanarak çok daha değişik, hiç tanınmayan bir hayvanın canlandırmalarını isteyebilirsiniz.
- Ø Bu etkinliği, bir hayvan seçerek (örn. tavşan)değişik ritim ardışıklığı hareketlerini canlandırabilir ve bu hayvanla ilgili bir öykü oluşturabilir; daha sonra çocuklardan resimlemelerini isteyebilirsiniz.
- Ø Çocuklardan benzer şekilde bir hayvan seçerek (örn. ördek) değişik ritim ardışıklığı içinde hayvanın duygularını (üzgün, kızgın, neşeli, yorgun vb.) ifade etmelerini ve ilgili hareketleri canlandırmalarını isteyebilirsiniz.

Resim 16 : Ritme uygun hayvan yürüyüşü

ETKİNLİK ÖRNEĞİ-4

Resim 17 : Küçük motor kaslarını etkin olarak kullanma

Etkinlik Türü : Sanat

Etkinlik Adı: Hamurdan hayvanlar

Amaç: Küçük motor kaslarını kullanarak özgün bir ürün meydana getirebilme.

Materyal :Renkli oyun hamurları; düğme,boncuk,şişe kapakları,yün parçaları vb. artık materyaller.

Ön hazırlık:

- Ø Etkinlik öncesi, çocuklarla birlikte çok değişik hayvanları yakından gözleyerek özellikleri hakkında bilgi edinebileceğiniz bir hayvanat bahçesine ya da hayvan çiftliğine gezi düzenleyin. Gezi sırasında çocukların; hayvanların vücut şekillerine, vücut kısımlarına renk ya da deri özelliklerine, göz, kulak vb. organlarına dikkat etmelerine yardımcı olun.,

Resim 18 :Hayvanları inceleme

- Ø Hayvanlarla ilgili öyküler okuyun. Çocukların bu öyküdeki hayvanları özellikleri ile (yürüme, ses çıkarma vb.) canlandırmalarını isteyin.
- Ø Hayvanları içeren sanat etkinlikleri düzenleyin, parmak oyunları oynayın, şarkılar söyleyin.
- Ø Hayvanları konu alan dergi ve gazeteleri inceleyin, buradan keseceğiniz hayvan dergileri ile sınıfınız için “hayvanlar albümü” oluşturun.
- Ø Hayvanların beslenme, üreme, hareket etme gibi bazı özelliklerini araştırın. Ne yedikleri, nerede-nasıl yaşadıkları, nasıl hareket ettikleriyle ilgili sohbetler düzenleyerek bilgi ve deneyimlerinizi paylaşın.
- Ø **Uygulama:** Çocuklarla birlikte önceden hazırladığınız renkli oyun hamurlarının ve artık materyallerin bulunduğu masaya oturun. Daha önceki bilgi ve deneyimlerinize dayanarak çocuklarla birlikte oyun hamuru ile birlikte oluşturacakları hayvanı seçin (örn. fil) . Seçtiğiniz bu hayvanı şekli, vücut kısımlarının özellikleri vb. ayrıntıları yönünde tekrar tanımlayın. Çocuklardan önlerindeki hamuru ve artık materyalleri kullanarak seçilen hayvanı yapmalarını isteyin.

Öneriler

- Ø Tek bir hayvan seçebileceğiniz gibi birkaç hayvan seçebilir ve çocukları hamurdan oluşturduğu bu hayvanlarla bir çiftlik ya da hayvanat bahçesi düzenleyerek sergileyebilirsiniz.
- Ø Her çocuktan oluşturduğu hayvanla ilgili bir öykü oluşturmasını ve bu öyküyü (hayvanını kukla olarak kullanarak)anlatmasını isteyebilirsiniz.
- Ø Her çocuğun hayvanı ile ilgili bilmece üretebilir ya da hazır bilmeceeleri kullanarak çocuklarla birlikte tahmin etme oyunu oynayabilirsiniz.

ETKİNLİK ÖRNEĞİ-5

Etkinlik Türü : Hareket

Etkinlik Adı: Renklerin Hareketi

Amaç

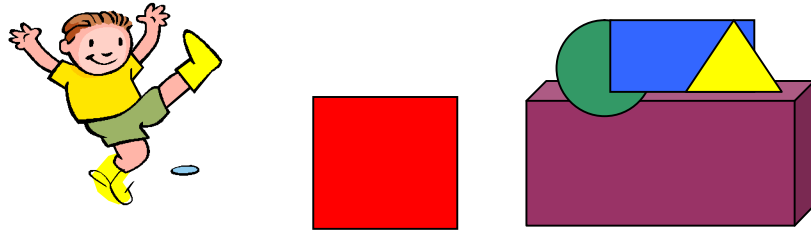
- Ø Şekil / hareket ilişkisi kurabilme
- Ø Problem çözebilme
- Ø İki el-göz koordinasyonunu sağlayabilme
- Ø Küçük kas motor becerilerini etkin kullanabilme
- Ø Büyük kas motor becerilerini etkin kullanabilme
- Ø Verilen sayı kadar hareketi yapabilme

Materyal: Renkli kartonlar, çeşitli dergiler, gazeteler, çeşitli nesnelere, makas vb. materyaller.

Ön Hazırlık

- Ø Etkinlik öncesi çocuklarla birlikte çevredeki nesnelere, çeşitli dergi ve kitapları inceleyin. Renkler ve şekiller hakkında sohbet edin. Gördüğünüz her nesnenin şeklini ve rengini tanımlayın.
- Ø Renk ve şekilleri bir araya getirdiğinizde neler yapabileceğinizi tartışın.

Uygulama: Çocuklarla birlikte önceden hazırladığınız renkli fon kartonlarının ve materyallerin bulunduğu masanın başına oturun. Daha önceki bilgi ve deneyimlerinize dayanarak çocuklarla birlikte renkli fon kartonlarından 30 cm çapında daire, üçgen, kare ve dikdörtgen şekilleri keserek hazırlayın. Daha sonra çocuklarla birlikte rahat hareket edebileceğiniz bir alan seçin. Önceden hazırlamış olduğunuz şekil kartlarını bir kez daha tanımlayın ve çocuklarla birlikte her bir şekil kartı için bir hareket (**Çocukların yaş ve gelişim düzeylerine göre**_örn. daire için kolları yukarı kaldırma, üçgen için yere çömelme, kare için olduğu yerde sıçrama, dikdörtgen için el çırpma vb.) belirleyin. Her bir şekil için belirlediğiniz hareket, çocuklar tarafından iyice anlaşıldıktan sonra kartların arasından bir tanesini seçin ve çocuklardan ilgili hareketi yapmasını isteyin. Aynı uygulamayı diğer şekil kartları için uygulayın.

Resim 19 : Şekiller

Öneriler

- Ø Çocukların düzeyine ve etkinlik uygulamasındaki başarı durumlarına göre şekillere ait hareketlerini değiştirebilir, yeni şekiller ilave ederek etkinliği benzer şekilde uygulayabilirsiniz.
- Ø Kartlara ilişkin hareketleri, hızlı-yavaş oturarak yapılan hareketleri de ekleyerek deneyebilirsiniz.
- Ø Bir şekil kartı yerine birkaç şekil kartı gösterip iki hareketi birlikte (örn. el çırpma ve dönme vb.) yapmalarını isteyebilirsiniz.
- Ø Bu etkinliği benzer şekilde müzik aletleri kullanarak deneyebilirsiniz.(örn. daire için davula vurma, kare için tef kullanma vb.).

UYGULAMA FAALİYETİ

Çocuğunun psikomotor gelişim özelliklerini ve bu özelliklere uygun etkinlikleri araştırınız. Bu özelliklere uygun etkinlik seçerek araç-gereç hazırlayınız. Psikomotor gelişim özelliklerinin ve etkinlik için yaptığınız araç gerecin fotoğraflarının yer aldığı ve içinde etkinliklerin bulunduğu bir broşür hazırlayınız. Etkinliğinizin sonucunu rapor hâline getirip arkadaşlarınızla paylaşınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
Ø Çocukların yaş ve gelişim seviyesine göre psikomotor gelişiminin özelliklerini inceleyiniz.	Ø Çocukların yaş ve gelişim seviyesine göre psikomotor gelişiminin özelliklerini dikkatli olarak araştırınız.
Ø Çocukların psikomotor gelişiminin özelliklerine uygun etkinlikleri inceleyiniz.	Ø Çocukların psikomotor gelişiminin özelliklerine uygun etkinlikleri dikkatli olarak araştırınız.
Ø Çocukların psikomotor gelişiminin özelliklerine uygun etkinliklerden birini belirleyiniz.	Ø Çocukların psikomotor gelişiminin özelliklerine uygun etkinliklerden birini dikkatli, titiz ve objektif olarak seçiniz.
Ø Etkinliğinizin amacını belirleyiniz.	Ø Çocuğun hangi psikomotor gelişim özelliğini ölçtüğünüzü belirtiniz.
Ø Belirlediğiniz etkinliğiniz için araç gerece karar veriniz.	Ø Belirlediğiniz etkinliğiniz için araç gerece dikkatli olarak karar veriniz.
Ø Belirlediğiniz etkinliğiniz için gerekli araç-gereç yapınız.	Ø Belirlediğiniz etkinliğinize gerekli araç gereci dikkatlice yapınız.
Ø Etkinliğinizi ve araç gerecinizi amacına uygunluğu açısından değerlendiriniz.	Ø Etkinliğinizi ve araç-gerecinizi amacına uygunluğu açısından güvenilir ve objektif olarak değerlendiriniz.
Ø Etkinliğiniz için yaptığınız araç gerecin fotoğrafını çekiniz.	Ø İstekli, yaratıcı ve estetik olunuz.
Ø Psikomotor gelişim özelliklerinin ve etkinlik için yaptığınız araç gerecin fotoğraflarının yer aldığı ve içinde etkinliklerin bulunduğu bir broşür hazırlayınız.	Ø İstekli, yaratıcı ve estetik olunuz. Ø Broşürünüzü dikkatli, yaratıcı ve estetik olarak hazırlayınız.
Ø Broşürünüzü, çektiğiniz araç-gerecinizi fotoğraflarıyla destekleyiniz.	Ø Broşürünüzü dikkatli, titiz, yaratıcı ve estetik olarak hazırlayınız.

<p>Ø Etkinliğinizin sonucunu rapor hâline getirip arkadaşlarınızla paylaşınız.</p>	<p>Ø Raporunuzu hazırlarken istekli, dikkatli düzenli, temiz ve titiz olunuz.</p> <p>Ø Arkadaşlarınıza istekli olarak anlatınız.</p>
<p>Ø Hazırladığınız araç-gereci ve broşürü diğer arkadaşlarınızın hazırladıklarıyla benzerlik ve farklılıkları karşılaştırarak tartışınız.</p>	<p>Ø Hazırladığınız araç gereci ve broşürü diğer arkadaşlarınızın hazırladıklarıyla benzerlik ve farklılıkları objektif olarak karşılaştırmınız.</p>

PERFORMANS DEĞERLENDİRME

Uygulama faaliyetinde yapmış olduğunuz çalışmaları kendiniz ya da arkadaşınızla değişerek değerlendiriniz.

	Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1.	Çocukların yaş ve gelişim seviyesine göre psikomotor gelişiminin özelliklerini incelediniz mi?		
2.	Çocukların psikomotor gelişiminin özelliklerine uygun etkinlikleri incelediniz mi?		
3.	Çocukların psikomotor gelişiminin özelliklerine uygun etkinliklerden birini belirlediniz mi?		
4.	Etkinliğinizin amacını belirlediniz mi?		
5.	Belirlediğiniz etkinliğiniz için araç gerece karar verdiniz mi?		
6.	Belirlediğiniz etkinliğinize gerekli araç-gereç yaptınız mı?		
7.	Etkinliğinizi ve araç gerecinizi amacına uygunluğu açısından değerlendirdiniz mi?		
8.	Etkinliğiniz için yaptığınız araç gerecin fotoğrafını çektiniz mi?		
9.	Psikomotor gelişim özelliklerinin ve etkinlik için yaptığınız araç-gerecin fotoğraflarının yer aldığı ve içinde etkinliklerin bulunduğu bir broşür hazırladınız mı?		
10.	Broşürünüzü, çektiğiniz araç-gerecinizin fotoğraflarıyla desteklediniz mi?		
11.	Etkinliğinizin sonucunu rapor hâline getirip arkadaşlarınızla paylaştınız mı?		
12.	Hazırladığınız araç gereci ve broşürü diğer arkadaşlarınızın hazırladıklarıyla benzerlik ve farklılıkları karşılaştırarak tartıştınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonunda “hayır” şeklindeki cevaplarınızı, bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Cevaplarınızın hepsi “evet” ise bir sonraki faaliyete geçiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

ÖLÇME SORULARI

Bu faaliyet kapsamında kazandığınız bilgi ve becerileri aşağıdaki soruları yanıtlayarak belirleyiniz. Soruların yanındaki başlıkları doğru önermeler için (D), yanlış önermeler için (Y) yazarak doldurunuz.

- Etkinlikleri planlarken ya da uygularken çocukların yaş ve gelişim düzeylerini dikkate almak gerekir.
- Özellikle küçük kasların gelişimine ilişkin etkinliklerde çocukların günlük yaşam deneyimlerinde karşılaşılabilecekleri durumlarda kullanabilecekleri beceriler kazandırmak gerekir.
- Hareketle ilgili olgunluğu kazanana kadar deneme yapması için gereken süreyi tanımak gerekir.
- Etkinlik uygulamaları sırasında değişik ritimlerde müzik kullanılmamalıdır.
- Nesneleri belli mesafedeki bir hedefe atabilme psikomotor gelişimi destekler.

Aşağıdaki soruları dikkatlice okuyarak doğru seçeneği kurşun kalem kullanarak işaretleyiniz. Cevaplarınızı cevap anahtarından kontrol ediniz.

- Aşağıdakilerden hangisi motor becerilerinin gelişimine uygun etkinliklerden çocuğun gelişimine sağladığı katkılardan biri değildir?
 - Çocukta yaşam boyu fiziksel aktivite alışkanlığı kazandırmak
 - Kas kuvveti, dayanıklılık, koordinasyon, esneklik ve çeviklik gibi temel unsurları geliştirmek
 - Temel hareketleri aynı şekilde tekrarlamak
 - Saldırganlığı olumlu yönde kanalize etmesini sağlamak
- Psikomotor gelişimi desteklerken hedef, aşağıdakilerden hangisidir?
 - Çocukların kendi vücutlarını tanıması, fiziksel yeteneklerini ve sınırlılıklarını keşfetmesidir.
 - Çocuğun yeni davranışları, sağlıklı bir biçimde kazanması ve uygulamasıdır.
 - Yürüme, koşma, atlama, tırmanma gibi becerileri kazanmasıdır.
 - Makasla kesme, çizgi çizme, kâğıt katlama vb. gibi becerileri kazanmasıdır.
- Aşağıdakilerden hangisi psikomotor gelişimi destekleyici düzenlenecek etkinlikler aracılığı ile çocuklara kazandırılması amaçlanan becerilerden değildir?
 - Dikkat kontrolünü sağlayabilme
 - El-göz koordinasyonunu sağlayabilme
 - Makası uygun şekilde kullanabilme
 - Belirli şekilleri isimlendirebilme

4. Aşağıdakilerden hangisi büyük kas gelişimi için uygun araç-gereçlerdendir?
A) Oyun hamurları B) Yap-boz oyuncakları
C) Kaydırak gibi bahçe oyuncakları D) El kuklaları
5. Aşağıdakilerden hangisi küçük kas gelişimi için uygun araç-gereçlerden **değildir**?
A) Çeşitli toplar
B) Domino
C) Büyük renkli küpler
D) Kavram geliştirici oyuncaklar

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarı ile karşılaştırınız. Doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevaplar verdiyseniz öğrenme faaliyetinin ilgili bölümüne dönerek ilgili bölümü kontrol ediniz. Cevaplarınız doğru ise diğer öğrenme faaliyetine geçiniz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

Çocuğun psikomotor gelişim özelliklerini inceleyiniz. Erken çocukluk eğitim kurumlarında, piyasadaki oyuncakçılardan çocuğun psikomotor gelişimine uygun oyuncakları araştırarak, fotoğraflarını çekiniz. Araştırdığınız bu oyuncakların çocukların psikomotor gelişimine uygun, hangi yaş grubuna ve etkinliğe yönelik olduğunu belirleyerek yazacağınız özgün bir albüm oluşturunuz.

İşlem Basamakları	Öneriler
Ø Çocukların yaş ve gelişim seviyesine göre psikomotor gelişiminin özelliklerini dikkatli olarak inceleyiniz.	Ø Çocukların yaş ve gelişim seviyesine göre psikomotor gelişiminin özelliklerini dikkatli olarak araştırınız.
Ø Erken çocukluk eğitim kurumlarında, piyasadaki oyuncakçılardan çocuğun psikomotor gelişimine uygun oyuncakları araştırınız.	Ø Çocukların psikomotor gelişiminin özelliklerine uygun etkinlikleri dikkatli olarak araştırınız.
Ø Araştırdığınız çocuğun psikomotor gelişimine uygun oyuncakların fotoğraflarını çekiniz.	Ø Araştırdığınız çocuğun psikomotor gelişimine uygun oyuncakların estetik ve yaratıcı olarak fotoğraflarını çekiniz.
Ø Araştırdığınız bu oyuncakların çocukların hangi psikomotor gelişimine uygun olduğunu belirleyiniz.	Ø Araştırdığınız bu oyuncakların çocukların hangi psikomotor gelişimine uygun olduğunu dikkatlice belirleyiniz.
Ø Araştırdığınız bu oyuncakların çocukların hangi psikomotor gelişimine uygun olduğunu albümünüze yazınız.	Ø Araştırdığınız bu oyuncakların, çocukların hangi psikomotor gelişimine uygun olduğunu albümünüze dikkatli ve titiz olarak yazınız.
Ø Araştırdığınız çocuğun psikomotor gelişimine uygun oyuncakların fotoğraflarını albümünüze yapıştırınız.	Ø Araştırdığınız çocuğun psikomotor gelişimine uygun oyuncakların fotoğraflarını albümünüze temiz ve düzenli olarak yapıştırınız.
Ø Araştırdığınız çocuğun psikomotor gelişimine uygun oyuncakların hangi yaş grubuna ve etkinliğe yönelik olduğunu belirleyerek yazınız.	Ø Araştırdığınız çocuğun psikomotor gelişimine uygun oyuncakların hangi yaş grubuna ve etkinliğe yönelik olduğunu dikkatli ve titiz olarak belirleyerek yazınız.
Ø Hazırladığınız albümünüzü arkadaşlarınızla paylaşınız.	Ø Hazırladığınız albümünüzü arkadaşlarınızla objektif olarak paylaşınız.

A) KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde yapmış olduğunuz çalışmaları kendiniz ya da arkadaşınızla değişerek değerlendiriniz.

İşlem Nu	Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1	Çocukların yaş ve gelişim seviyesine göre psikomotor gelişiminin özelliklerini dikkatli olarak incelediniz mi?		
2	Erken çocukluk eğitim kurumlarında, piyasadaki oyuncaklardan çocuğun psikomotor gelişimine uygun oyuncakları istekli olarak araştırdınız mı?		
3	Araştırdığınız çocuğun psikomotor gelişimine uygun oyuncakların estetik ve yaratıcı olarak fotoğraflarını çektiniz mi?		
4	Araştırdığınız bu oyuncakların çocukların hangi psikomotor gelişimine uygun olduğunu dikkatlice belirlediniz mi?		
5	Araştırdığınız bu oyuncakların çocukların psikomotor gelişimine uygun olduğunu albümünüze dikkatli ve titiz olarak yazdınız mı?		
6	Araştırdığınız çocuğun psikomotor gelişimine uygun oyuncakların fotoğraflarını albümünüze temiz ve düzenli olarak yapıştırdınız mı?		
7	Araştırdığınız çocuğun psikomotor gelişimine uygun oyuncakların hangi yaş grubuna ve etkinliğe yönelik olduğunu belirleyerek yazdınız mı?		
8	Hazırladığınız albümünüzü arkadaşlarınızla paylaştınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonunda “hayır” şeklindeki cevaplarınızı, bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Cevaplarınızın hepsi “evet” ise bir sonraki faaliyete geçiniz.

B) ÖLÇME SORULARI

Aşağıdaki soruları dikkatlice okuyarak doğru seçeneği kurşun kalem kullanarak işaretleyiniz. Cevaplarınızı cevap anahtarından kontrol ediniz.

1. Fiziksel büyüme ve merkezi sinir sisteminin gelişimine paralel olarak organizmanın isteme bağlı hareketlilik kazanması olarak tanımlanan kavram aşağıdakilerden hangisidir?
A) Büyük kas gelişimi
B) Motor kelimesi
C) Küçük kas gelişimi
D) Psikomotor gelişim
2. Emekleme, ayakta durma, yürüme, koşma, sallama, dönme yuvarlanma, zıplama, denge gibi psikomotor hareketleri aşağıdakilerden hangi ile ifade edilir?
A) Büyük kas gelişimi
B) Motor kelimesi
C) Küçük kas gelişimi
D) Psikomotor gelişim
3. Çocuklarda kas kuvvetinin yoğunlaşması aşağıdakilerden hangisine bağlıdır?
A) Yaşa ve cinsiyete
B) Olgunlaşma düzeyine
C) Fiziksel etkinlik aşamalarına
D) Hepsi
4. Belli bir amaca ulaşmak için bilinçli motor hareketlerin devamlılığı, ahenkli ve uyumlu çalışması olarak tanımlanan kavram aşağıdakilerden hangisidir?
A) Tepki hızı
B) Denge
C) Eş güdüm
D) Esneklik
5. Aşağıdakilerden hangisi esneklik için **söylenemez**?
A) Kemikler geliştikçe vücut esnekliği azalır.
B) Erkek çocuklar, kız çocuklara oranla daha esnektir.
C) Esneklik 5-8 yaşlarda sabit kalır.
D) Özellikle 12-13 yaşlarda doruk noktaya ulaşır.
6. Aşağıdakilerden hangisinde 2-6 yaşları kapsayan koşma, atlama, sıçrama, sekme, yakalama, fırlatma, topa ayakla vurma gibi hareketlerin yer aldığı dönemdir?
A) Refleksif hareketler dönemi
B) İlkel hareketler dönemi
C) Temel hareketler dönemi
D) Sporla ilgili hareketler dönemi
7. Ayak tabanına, ayak parmaklarından topuğa doğru tırak ya da benzeri bir nesneyle hafifçe dokunmak/çizmek olarak ifade edilen refleks aşağıdakilerden hangisidir?
A) Babinski
B) Yakalama/kavrama
C) Moro
D) Adımlama
8. Aşağıdakilerden hangisi büyük kas gelişimi için uygun araç-gereçlerden **değildir**?
A) Boş variller
B) Tornetler
C) Halat
D) Parmak boyası

9. Aşağıdakilerden hangisi küçük kas gelişimi için uygun araç-gereçlerdendir?
A) Denge tahtası
B) Bağlama oyuncaklar
C) Çemberler
D) Atlama ipleri
10. Aşağıdakilerden hangisi psikomotor gelişim ile ilgili etkinlikleri planlama ve uygulamada dikkat edilmesi gereken özelliklerdendir?
A) Oyunu ya da beceriyi adlandırarak çocukların en iyi ve kolay şekilde anlayabilecekleri ifade ile içeriğini tanımlamak
B) Hareketlerin uygulanması sırasında hatalı duruşları ya da doğru yapılmayan hareketleri düzeltme konusunda zorlayıcı olmak
C) Etkinlik sırasında gereken araç-gereci ve malzemeleri temin etmek
D) Hareketler ve becerilerin zordan kolayca doğru bir sıra izlemesine dikkat etmek

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarı ile karşılaştırınız. Doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevaplar verdiyseniz öğrenme faaliyetinin ilgili bölümüne dönerek ilgili bölümü kontrol ediniz.

Bütün soruları doğru cevapladıysanız tebrikler! Modülü tamamladınız. Öğretmeniniz size çeşitli ölçme araçları uygulayacaktır. Öğretmeninizle iletişime geçiniz.

Resim 20 :Tebrikler

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ-1 CEVAP ANAHTARI

1	C
2	B
3	A
4	D
5	B
6	D
7	B
8	C
9	D
10	B

ÖĞRENME FAALİYETİ-2 CEVAP ANAHTARI

1	D
2	D
3	D
4	Y
5	D
1	C
2	B
3	D
4	C
5	A

MODÜL DEĞERLENDİRME CEVAP ANAHTARI

1	D
2	A
3	D
4	C
5	B
6	C
7	A
8	D
9	B
10	A

ÖNERİLEN KAYNAKLAR

- Ø ARAL Neriman, **Okul Öncesi Eğitim ve Eğitim Programları**, Ya-Pa Yayınları, İstanbul 2002.
- Ø CİRHİNLİOĞLU Fatma Gül, **Çocukların Ruh Sağlığı ve Gelişimi**, Okul Öncesi Dönem, Nobel Yayınları, Ankara 2004.
- Ø DALKILIÇ Nursel Uyar, **Okul Öncesi Eğitimde Üniteler, Belirli Günler ve Haftalar**, Epsilon Yayınları, İstanbul 2004.
- Ø DARICA Nilüfer, **Okul Öncesi Eğitimcileri İçin Etkinlik Dünyası Uygulama Kitabı**, Morpa Kültür Yayınları, İstanbul 2004.
- Ø ERKUNT Nimet, **Okul Öncesi Eğitim ile İlgili Uygulamalı Çalışmalar**, M.E.B. Basımevi, İstanbul 1966.
- Ø KOÇ Nizamettin, **“Okul Öncesi Eğitim ve Sorunları”**, T.E.D. VII. Eğitim Toplantısı, T.E.D., Ankara 1983.
- Ø MENGÜTAY Sami, **Okul Öncesi ve İlkokullarda Hareket Gelişi**, Tutibay, Ankara 1999.
- Ø ONDER Alev, **Okul Öncesi Çocukları için Eğitici Drama Uygulamaları**, Mor-Pa Kültür Yayınları, İstanbul 2003.
- Ø ÖZTÜRK Ayten, **Okul Öncesinde Eğitiminde Oyun**, Esin Yayınevi, İstanbul 2001.

KAYNAKLAR

- Ø AÇIKGÖZÜN Kamile, **Aktif Öğrenme**, Eğitim Dünyası Yayınları, İzmir, Mart, 2005.
- Ø AKAY Gül, **Çocuk Gelişimi**, Esin Yayınevi, İstanbul.
- Ø ATAMAN Ayşegül, **Gelişim ve Öğrenme**, Gündüz Eğitim ve Yay., Ankara 2004.
- Ø BACANLI Hasan, **Eğitim Psikolojisi**, Alkım Yayınevi, İstanbul 1991.
----- **Gelişim ve Öğrenme**, Nobel Yayınları, Ankara 2002.
- Ø BİLİR Şule, **Her Yönüyle Çocuğunuz**, Alkım Yayınları, İstanbul 1998.
- Ø CÜCELOĞLU Doğan, **İnsan ve Davranışı**, Remzi Kitabevi, İstanbul 1993.
- Ø İREZ Seniha, **Çocuk Gelişimi ve Eğitimi**, M.E.B. Basımevi, İstanbul 1975.
- Ø KALE Rasim, **Okul Öncesi Dönemde Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi**, Nobel Yay, Ankara 2003.
- Ø ÖZER Kamil, Dilara Sevimay ÖZER, **Çocuklarda Psikomotor Gelişim**, Nobel Yay, Ankara 2005.
- Ø SAN İnci, **Sanat ve Eğitim**, A.Ü. Eğitim Bilimleri Yayınları Nu: 151, A.Ü. Basımevi, Ankara 1985.
- Ø YAVUZER Haluk, **Çocuğunuzun İlk 6 Yılı**, Remzi Kitabevi Yayınları, İstanbul 1999.